

ILGÜN

ایل گون

No. 4 Dezember 1997

شماره ۴ آذر ۱۳۷۶

• اخبار ترکمنصحرا

گزارش سازمان نظارت بر حقوق
بشر: ترکمن های ایران تحت
فشار و تضيیقات ملی و مذهبی
قرار دارند •

انتشار فصلنامه "یاپراق"
و ماهنامه "صحرا" •

• گذری بر نقش دموکراسی در جنبش ملی

• بازی بزرگ از نو بازی میشود

• موسیقی ترکمن

• مصاحبه نیازف

• جایگاه زبان و ادبیات ترکی

• تریبون آزاد و مطالب دیگر...

با پوزش از خوانندگان !

یکی از مطالب در شماره ۴ ایل گون تحت عنوان :

گزارش سازمان نظارت بر حقوق بشر : ترکمن های ایران تحت فشار و
تضییغات ملی و مذهبی قرار دارند ، از قلم افتاده ، که ما آن را چاپ میکنیم .

ایل گون

گزارش سازمان نظارت بر حقوق بشر درباره اقلیت های ایران
اولین بار ایران بخاطر پایمال کردن حقوق اقلیت ها محکوم شد
سازمان نظارت بر حقوق بشر : ترکمن های ایران تحت فشار و تضییغات ملی
و مذهبی قرار دارند

سازمان نظارت بر حقوق بشر موسوم به Human Rights Watch(Middleeast) هیومن رایتز واچ در تازه ترین گزارش خود، جمهوری اسلامی را به عدم رعایت حقوق اقلیت های ملی و مذهبی ترکمن ، کرد و بلوچ متهم کرد. این سازمان در گزارش مفصل ۲۲ صفحه ای خود فاش ساخت ، که اقلیت های ملی در ایران از دو جانب یعنی هم از لحاظ مذهبی و هم از لحاظ ملی تحت فشار و ستم جمهوری اسلامی ایران قرار دارند و اعلام کرد که اقلیت های ایران در وضع بسیار نامناسب و اسف باری بسر می برند. در گزارش این سازمان آمده است ، که ۲۰ درصد از جمعیت ۶۰ میلیونی ایران را اقلیت ها تشکیل می دهند و رهبران اقلیت ها از سوی ج.ا. ایران تحت پیگرد قرار می گیرند. جالب است ، که این گزارش در آستانه هفته وحدت سنی و شیعه در ایران منتشر شد و جمهوری اسلامی مجبور شد در مقابل این گزارش موضع گیری کند. محمد میرزائی ، که یک کارشناس حقوقی رژیم به شمار می آید در مصاحبه ای با خبرگزاری ج.ا. ایرنا می گوید: ذکر عبارت های کلی ، بدون اشاره به هرگونه جزئیات ، یکی از ترفندهای مدعیان دفاع از حقوق بشر از جمله سازمان مذکور است و این سازمان هیچ توضیحی درباره اینکه افراد دستگیر شده ، چه کسانی هستند و توسط چه کسانی و چه زمانی دستگیر شده اند ، نمی دهد.

گزارش سازمان نظارت بر حقوق بشر ، با وجود اینکه این نوع محکومیت برای نخستین بار در تاریخ ایران گام بزرگی در جهت برسمیت شناخته شدن احقاق اقلیت ها و مطرح شدن آن در مجامع بین المللی به حساب می آید، لکن از کمبود زیادی برخوردار است و به جزئیات ستم و تضییغات ملی اقلیت های ساکن ایران نپرداخته است . اقلیت های ایران حق ندارند به زبان مادری خود در مدارس تحصیل کنند، و حتی لباس های ملی خود را بپوشند . زنان کارمند ترکمن مجبورند بجای روسری ترکمنی ، مقنعه و بجای لباس محلی ، مانتو بر تن کنند. هنرمندان و بخشی های ترکمن مجبورند با پرداخت مبلغ هنگفتی به مقامات در مجالس مختلف هنر نمائی کنند. سازمان نظارت بر حقوق بشر ، در بخش اقلیت های ملی فقط از کردها ، آذری ها، بلوچ ها و عرب ها نام برده و با وجود ذکر نام ترکمن ها در مقدمه گزارش به عنوان اقلیت ملی ، که تحت آزار و اذیت ج.ا. قرار دارد، هیچ گونه اظهار نظر دیگری درباره ترکمن ها نکرده است. قابل توجه آنکه انتشار این گزارش انعکاسی در جراید ایرانی ها ، چه وابسته به گروههای سیاسی و چه مستقل ، نیافته و یا اینکه در گوشه صفحات این جراید ، خبر آن در میان خبرهای درجه دوم ناپدید شده است.

در این شماره :

● مقالات و دیدگاهها

- جایگاه زبان و ادبیات ترکی
- Taryh dogruçyl öwrenilende
- گذری بر نقش دمکراسی در جنبش ملی
 - بازی بزرگ از نو بازی میشود
 - رادیو و آزادی
 - مسائل نوجوانان، بلوغ

● فرهنگی

- فرهنگ شاعران ترکمن : "کمینه"
 - موسیقی ترکمن
 - معرفی کتاب
 - انتشار فصلنامه "یاپراق" و ماهنامه "صحرا" در ایران
 - مصاحبه نیازف با نشریه آلمانی (Die Welt)

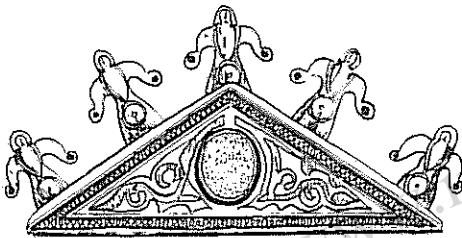
● گزارش و تفسیر

- اعتراض مردم ترکمنصحرا علیه خشکی دریاچه های منطقه
- گزارش سازمان نظارت بر حقوق بشر: ترکمن های ایران تحت فشار و تضعیفات ملی و مذهبی
- قرار دارند
- گزارش سازمان ملل متحد: افغانستان دومین تولید کننده هروئین در دنیا و آسیای میانه
- کلمبیای دیگر
- کاهش شدید ذخائر ماهی
- خاویار در دریای خزر
- جشن و سرور اهالی گرگان

● معرفی کتاب

● اخبار

- ترکمنصحرا
- آسیای میانه و منطقه
- حوضه دریای خزر
- تریبون آزاد

مقالاتی که با امضاء نویسنده آن درج میگردد، الزاماً نظر "ایل گون" و یا تائید مطالب آن نیست. ایل گون در کوتاه کردن و یا اصلاح مطالب دریافتی با حفظ نظرات مولف آزاد است.

اعتراض مردم

ترکمنصحرا علیه

خشکی دریاچه های منطقه

کارشناس محیط زیست :

سد سازی غیر مجاز عامل نابودی سه تالاب بین المللی آجی کول، آما کول و آلا کول است .

سد سازی غیر مجاز و ایجاد دیواره ها و آب بندها قبل از ارزیابی های زیست محیطی لازم عامل نابودی تالاب بین المللی آجی کول است و سازمان آب منطقه ای مازندران پاسخگوی این امر است. قاضی کارشناس محیط زیست کرکان و کنید در این باره می افزاید : با وجود آنکه دیواره سازی های غیر مجاز که بدون هماهنگی سازمان حفاظت محیط زیست صورت گرفته بود، در سال های گذشته آسیب های متعددی به سه تالاب بین المللی آلاکول، آجی کول و آما کول وارد کرده بود.

سازمان آب منطقه ای مازندران هیچ توجه ای به اعتراضات کارشناسان و علاقمندان نشان نداد و امسال به یکباره ورود آب به تاج کول را قطع کرد . که همین امر موجب مرگ قطعی تمام گیاهان و آبزیان و خشک شدن تالاب گردید. وی اضافی نمود: دراین باره طوماری توسط مردم ترکمنصحرا ، کارشناسان و دانش پژوهان به مقامات مسئول وزارت نیرو ، فرمانداری محل و سازمان حفاظت محیط زیست ارسال شده . اما نتیجه ای در بر نداشته است. تالاب های بین المللی آلاکول ، آجی کول و آما کول همچون تالاب انزلی در فهرست تالاب های تحت حفاظت کنفدراسیون رامسر ثبت شده و در شمار ذخیره گاه های ساختارادی (ژنتیک) کره زمین به شمار می آیند. این سه تالاب در ترکمنصحرا واقع هستند و هر ساله پذیرای هزاران پرنده مهاجر بوده و از جمله جاذبه های طبیعی و زیبایی ترکمنصحرا به شمار می آید. خشکاندن تالاب ها ، که اغلب در پی تغییر جریان آب های جاری و نیز با هدف

نویسنده : ب . کری

جایگاه زبان و ادبیات ترکی

۱. مدخل :

زبان ترکی که زبان عمومی ملت های ترک زبان میباشد به لحاظ کثرت متکلمین آن در جهان پس از زبان های چینی ، هندی ، انگلیسی و اسپانیایی در جایگاه پنجم قرار میگیرد.

پس از فروپاشی نظام شوروی سابق و کسب استقلال تعدادی از ملت های ترک زبان ، اهمیت زبان ترکی نیز در سطح جهانی بطور محسوسی افزایش یافته است .

اخیرا نمایندگان این ملتها با برگزاری سمینارها و کنفرانس های گوناگون در جهت تفاهم هر چه بیشتر و ارزیابی شایسته تر از تاریخ و ارزش های معنوی مشترک خویش کامهای قابل توجهی برداشته اند. اما علیرغم این کامهای مثبت هنوز تا احراز جایگاه شایسته ملل ترک زبان در سطح جهانی و شناختن و شناساندن تاریخ واقعی ، ریشه یابی زبان و فرهنگ غنی و باستانی مشترکشان راه درازی در پیش است .

متأسفانه کارهای بسیار ارزشمند و بی بدیل دانشمندان و محققین اروپایی که سرتاسر حیات خود را صرف آموختن زبان ، ادبیات ، میتولوژی و دیگر جنبه های تمدن چند هزارساله ملل ترک زبان نموده اند، آنطور که باید و شاید در دسترس عموم قرار نکرده است . آثار دانشمندانی چون رادلف و وامبری که در نیمه های قرن گذشته و در شرایط فقدان وسائط نقلیه مناسب سرتاسر ترکستان را با کاری و اسب و شتر و چه بسا با پای پیاده قدم به قدم گشته و کارهای عظیم و شایان تقدیری چون : گردآوری بسیاری از گنجینه های معنوی و برشته تحریر درآوردن آثار گوناگون فولکلوریک بویژه باورهای مذهبی و میتولوژی زیبا و ارزشمند ملل ترک ، تحقیق علمی در

لهجه های مختلف زبان ترکی خلق آثار فنناپذیر در زمینه ویژگیهای زبان ترکی از ریشه

یابی واژه ها و گرامر آن ، ترجمه آثار ادبی ترکی به زبان های اروپایی و ارائه تحلیلهای علمی جهت شناساندن آن در سطح جهانی و همچنین امر خطیر قرائت و ترجمه کتیبه های غنی آرخون - ینی سنی از خط و زبان اویغوری را تحقق بخشیده اند. کمک شایانی است در جهت شناخت ، بررسی و ریشه یابی تاریخی زبان ، فرهنگ ، سنن و آداب و رسوم این ملل .

زبان ترکی از دید زبانشناسان ، زبانست بغایت زیبا و اصیل که ریشه اش به هزاران سال پیش می رسد. فرهنگ و ادب دنیای ترک بسیار باستانی و مشحون از اومانیسم، عدالتخواهی و احترام به شخصیت و حقوق ملت های دیگر میباشد. در رابطه با احترام به حقوق زن در بین ترکها که خود معیار مهمی جهت سنجش درجه تمدن ملتهاست ، تنها ذکر این واقعیت کفایت میکند که علاوه بر شیر زنانی چون تومار خانم که کورش استیلاکر را در یک جنگ عادلانه و پیروزمندانة تدافعی در حوالی رود جیحون از پای درآورد(ص ۹-۶) ، اولین سلاطین و رهبران زن دنیای اسلام چون ترکان خاتون همسر ملکشاه سلجوقی (۱۰۷۲م)، راضیه سلطان (در دهلی ۱۲۳۷م) و شجره البدر(در قاهره ۱۲۵۰م) همگی از خانمهای ترک میباشند. به تصریح سیاحان مشهوری چون ابن فضلان و کردیزی : در میان افغانان نه زنا شایع بود و نه غلامبارگی . اساسا زنان ترک عقیف ترین زنان بلاد اسلامی شناخته شده اند . همچنین V. langlois که در قرن ۱۹ میلادی در بین ترکمنهای جنوب ترکیه بوده است ، تحت تاثیر آزادی و آزادی زنان ترکمن مینویسد که ترکمنها در میان خلقهای خاور نزدیک از همه متمدترند. پرواضح است که اینهمه خصایل و منشهای برجسته محصول تمدنی ریشه دار و باستانی میباشد.

ادامه در صفحه ۴

و به شدت از سوی سازمان های مسئول همچون برنامه محیط زیست سازمان ملل (UNEP) ممنوع اعلام شده است.

دستیابی به زمین تازه برای کشاورزی صورت میگیرد. از جمله بارزترین نمونه های تخریب محیط زیست به شمار آمده

ادامه از صفحه ۲

۲- ریشه زبان ترکی و جایگاه آن در بین دیگر زبانها:

زیبایی و کمال زبان ترکی تا بدان پایه است که جایگاه آن حتی از زبان عربی که گفته میشود: کویا از طرف زبانشناسان زبده ای ساخته و پرداخته شده سپس جهت استفاده در اختیار آنان قرار گرفته است نیز شامختر میباشد. Herman Vambery

ابزار گرامری زبان ترکی چنان منظم و قانونمند، چنان کامل میباشد که این تصور را به ذهن متبادر مینماید که شاید بنا به رهنمود یک فرهنگستان از سوی زبانشناسان خبره ساخته و پرداخته جهت استفاده ارائه شده باشد. زمانیکه ما زبان ترکی را با دقت و موشکافی می آموزیم، با معجزه ای روبرو می شویم که خرد انسانی در عرصه زبان از خود نشان داده است.

Max Mueller

حال باید دید که جایگاه امروزی زبان ملل ترک که از سوی آگاهان اروپایی اینگونه مورد ارزیابی قرار گرفته کجاست و در میان کدامیک از گروه زبانهای خویشاوند قرار میگیرد؟ امروزه در علم زیستشناسی کلیه زبانهای شناخته شده دنیا، یعنی اعم از زبانهایی که اکنون بدانها تکلم میشود و نیز زبانهایی که تعلق به سده ها و هزاره های پیشین داشته اما از طریق کتیبه ها و دیگر اسناد پایا به روزگاران ما رسیده است، در سه گروه اساسی خویشاوند زیرین قرار میگیرد:

یکم - زبانهای ترکیبی Flektiv

وجه تمایز اصلی این گروه زبانی در اینست که لغات ریشه ضمن حفظ معنای اصلی خود، در جایگاههای مختلف گرامری به اشکال گوناگون در می آید. مثلا عبارت in nomine Patris را در نظر میگیریم. لغت nomine از nomen نشأت گرفته و پسوند e نشانگر رابطه این لغت با حرف اضافه im می باشد. Patris نیز تغییر شکل یافته Pater در وضعیت مفعولی (مفعول یا واسطه) میباشد. پسوند is در اینجا رابطه مبتدا و خبر را نشان میدهد.

چنانچه می بینیم کلمات ریشه در وضعیتهای مختلف گرامری تغییر میکند این تغییر گاهها تاحدیست که تشخیص رابطه آن با شکل اصلی کلمه به سادگی امکانپذیر نمیشود. مثلا رابطه بین geben با ging, gegangen در زبان آلمانی و همچنین رابطه بین مصدر رفتن با کلمات رو و می روم در زبان فارسی امروز.

زبانهای هندواروپایی امروز و نیز زبان لاتین قدیم به این گروه خویشاوند تعلق دارند.

دوم- زبانهای التصاقی Agglutinativ:

در این گروه از زبانها پیوندها اغلب بصورت پسوند یکی پس از دیگری به لغات ریشه پیوسته، وظیفه (funktion) مواد فلکتیو در زبانهای هندواروپایی را انجام میدهد. وجه تمایز دیگر این زبانها نسبت به گروه زبانهای ترکیبی در اینست که لغت ریشه در وضعیتهای مختلف گرامری اصلا تغییر نمی کند. مثلا کلمه ترکی ev (خانه) با پذیرفتن پسوند im بصورت evim (خانه من) و با التصاق پسوند دیگر ler بصورت evlerim (خانه های من) در می آید. در حالیکه مفاهیم گرامری فوق در زبانهای هندواروپایی، همانگونه که در بالا مشاهده کردیم، به کمک حروف اضافه، ضمائر و همچنین دگرگونی های زیاد در لغات ریشه بیان میگردد. در این گروه زبانی خویشاوند، زبانهای اورال - آلتای (ترکی، مغولی، کره ای، ژاپنی و ...) فین - اوغور (فنلاندی، مجاری، ...) و دراویدی (در شبه قاره هند امروزه حدود ۲۰۰ میلیون نفر به این زبان تکلم میکنند و در بعضی از کشورها چون تامل و آندرا پراداش زبان رسمی میباشد. دراویدیها که بنیانگذاران تمدن هندوستان بوده اند بعدها با ورود آریایی ها، توسط آنان به جنوب این شبه قاره رانده میشوند). از زبانهای قدیمی نیز زبان سومری و ایلامی به این گروه خویشاوند تعلق دارد.

سوم - زبانهای هجایی (Isolierenden Sprachen)

در این گروه زبانی لغات نه مانند زبانهای ترکیبی تغییر شکل میدهند و نه مانند زبانهای التصاقی با پذیرفتن پسوندهای گوناگون طول می شوند. در اینگونه زبانها جملات از مجموعه لغات جداگانه ای که بدنبال هم می آیند و یا دقیقتر، از طریق چیده شدن لغات ریشه جدا از هم در کنار یکدیگر تشکیل می گردد... نمونه مشخص اینگونه زبانها زبان چینی کلاسیک میباشد. چنانکه پیداست جایگاه زبان ترکی در گروه زبانهای التصاقی قرار داشته، با زبان سومری (اولین زبان مدنی شناخته شده دنیا) خویشاوند میباشد. این زبان از ۵۰۰۰ سال پیش به اینسو از طریق نگاشته شدن به خط میخی که خود ایجادگر آن بوده اند، از نابودی نجات یافته و به روزگاران ما رسیده است. قرار گرفتن زبانهای سومری و ترکی در یک گروه زبانی، دیگر در بین سومرشناسان واقعیت بی چون و چرایست، اما علاوه بر این دانشمندانی چون فریتس هومل، ن پویه، آزاکار، س اولژاس ... در پیوند نزدیک زبان ترکی و سومری پای می فشارند و بعضا نیز زبان سومری و ایلامی را پروتوترک (پیش ترک) مینامند. آشنایی با واقعیت های فوق الذکر برای انسان جای هیچگونه ابهام و تعجیبی نخواهد گذاشت که چرا زبانشناسان و محققین اروپایی از کمال، زیبایی و سلاست زبان ترکی چنان ارزیابی ستایشگرانه ای ارائه میدهند. اما پرواضح است که معماران این بنای شکفت انگیز معنوی کسانی جز نیاکان و نسلهای گذشته ملل ترک نمی باشند. نه زبان عربی و نه زبان ترکی که زیبایی و کمال آنها زباندز خبرگان می باشد. با سفارش هیچ آکادمی و با خلاقیت هیچ آکادمیکی بوجود نیامده است. حتی اگر چنین امری نیز ممکن فرض شود، آکادمیکهای آن کسانی جز خود ترکها و عربها نمیتواند باشد. زبان ترکی طی هزاران سال در آکادمی بیکران ملت های ترک زبان ساخته و پرداخته شده، محصول و عصاره نبوغ

ادامه در صفحه ۵

جایگاه زبان و ...

ادامه از صفحه ۴

و خلاقیت نسلهای پیشمار میباشد. از آنجایی که در رابطه با قدمت زبان و ادبیات ترکی و رابطه آن با زبان و ادبیات سومری و همچنین رابطه تاریخی ترکمنستان و مزوپوتامیا (بین النهرین) در نظر دارم یافته های خود را طی کتاب ویژه ای در اختیار علاقه مندان قرار دهم. در چارچوب این مقاله به اشارات زیرین بسنده میکنم.

زبان سومری همانگونه که در بالا بدان اشاره شد. در بین زبانهای شناخته شده چه به لحاظ گرامری و چه به لحاظ همسانی واژگان به زبان ترکی بسیار نزدیکتر میباشد. مثلا در زبان سومری نیز مانند زبان ترکی. حالات مختلف گرامری بدون آنکه لغات ریشه تغییر می کنند با التصاق (چسبانیدن) پسوندهای کوناگون نشان داده میشود. بعنوان مثال E (کشیده) در زبان سومری یعنی 'خانه' و در زبان ترکی ev میباشد. حال این کلمه را در حالت مفعولی (مفعول با واسطه) در زبانهای سومری. ترکی و فارسی امروزی با یکدیگر مقایسه میکنیم. در زبان سومری e-ta. در زبان ترکی ev-den و در زبان فارسی از خانه و یا در زبان سومری e-a, e-da. و در زبان ترکی eve, ev-de و در زبان فارسی 'در خانه' به خانه. چنانچه میبینیم حالت گرامری فوق در زبانهای ترکی و سومری تقریبا عین هم بوده و شباهتی به گرامر فارسی ندارد. زیرا در زبان فارسی وظیفه پسوندهای ترکی - سومری را حروف اضافه انجام میدهد. اگر این مقایسه را با دیگر زبانهای هندواروپایی چون آلمانی. انگلیسی و روسی نیز انجام دهیم دقیقا همین نتیجه را خواهیم گرفت. علاوه بر شباهتهای گرامری. تعداد زیادی لغات مشترک نیز بین

زبانهای ترکی و سومری وجود دارد. به مثالهای زیر توجه فرمایید:

فارسی	ترکی	سومری
پدر	ata	ad-da
مادر	ene(ana)	eme
روستا	oba	ab-ba
یزدان	tangri	dingir
درخشان	par-lak	par
زانو	diz	div
بزرگ	gal, galin, galma	gal
خواب.	خوابیدن	
uku, uy-mak	uku	u, uku

نمونه لغات فوق را میتوان به چندین برابر رساند. تاکنون توانسته ام ۲۵۰ نمونه را تثبیت نمایم ایرج اسکندری در کتاب پر ارزش و علمی خود بنام 'در تاریکی هزارها' با استناد به تحقیقات ذیقیمت دکتر ضیا صدراالاشرفی تعداد قابل توجهی از کلمات مشترک بین زبان ایلامی و زبان ترکی را قید نموده اند که بعنوان مثال کلماتی چون آت (اسب). آدا (پدر). خان. گون (خورشید). سو (آب). را میتوان ذکر کرد. از آنچه به اختصار در بالا ذکر کردید. اولاً میتوان به وضوح به اهمیت تاریخ پنج هزار ساله زبان ترکی پی برد. ثانیاً تحقیق و بررسی ریشه و تاریخ تکامل آترا باید از زبانهای سومری و ایلامی بمشابه زبانهای پروتوتورک آغاز نمود. در پیش گرفتن چنین روش علمی ای به ریشه یابی بسیاری از لغات به ظاهر عربی و فارسی که در اصل سومری - ترکی بوده و در ادوار مختلف تاریخی وارد آن زبانها شده اند. کمک شایانی می نماید. تحقق امر فوق بنا به دو دلیل اساسی زیر. کاملاً طبیعی و قانونمند میباشد:

اولاً: همانگونه که در بالا اشاره کردیم. سومریان که بنیانگذاران نخستین پایه های تمدن بشری بوده و زبانشان اولین زبان مکتوب شناخته شده در تاریخ انسان میباشد. بیش از هزار سال در مزوپوتامیا (بین النهرین) زیسته -

اند. سپس از سالهای ۲۰۰۰ پیش از میلاد به اینسو به تدریج اقوام سامی چون اکدها. کلدی ها. آسوری ها... بعنوان میراث داران آن قوم جایگزین شده اند. در این پروسه تاریخی. زبان و فرهنگ و از جمله باورهای دینی اقوام سامی بشدت و بطور عمیقی تحت تاثیر آن قوم متعبد غیر سامی قرار میگردد. در نتیجه تعداد بیشماری لغات سومری از طریق تکستهای دینی. ادبی و تجاری وارد زبان اقوام سامی. از جمله زبان عربی و توسط این اقوام نیز وارد زبانهای اقوام ایرانی می گردد. مثلا کلمه 'اوز' در زبان سومری به معنی 'عضو' در زبان عربی میباشد. پر واضح است که اصل این کلمه سومری بوده بعدها وارد زبان عربی گشته به اشکال معرب چون عضو. اعضا. عضویت و غیره بکار برده شده است. همچنین کلمه 'قاز' (غاز) در زبان سومری در معانی شکستن. خردکردن. کشتن آمده است. این کلمه نیز تقریبا در همان معانی به اشکال غزوه. غازی. غزوات ... بکار میرود. در ترکی نیز کلماتی چون قازماق. قازماق. قازوم... خیلی نزدیک به معانی فوق متداول میباشد. محقق اروپایی س چوکه در کتاب خود بنام 'عناصر سومری و اورال - آلتایی در زبان اسلاوی قدیم' در رابطه با کلمه 'مزد' تصریح میکند که کلمه مزد هم در زبانهای ترکی - تاتاری. هم فارسی متداول میباشد. اما از آنجاییکه این کلمه در زبان سومری نیز وجود دارد. اصل آن نمیتواند یک کلمه فارسی باشد. ظاهراً معادل این کلمه در فارسی 'پاداش' میباشد. از اینگونه کلمات میتوان مثالهای زیادی آورد. یادم میاید که سالها پیش در مطبوعات ایران مطرح شد که کلماتی چون 'هندسه' و 'دبیر' اصلاً فارسی بوده سپس وارد زبان عربی شده و یا به دیگر سخن معرب گشته است. اما تحقیقات بعدی حداقل در رابطه با کلمه 'دبیر' روشن ساخت که ریشه این کلمه نه عربی بوده و نه فارسی. بلکه در حقیقت یک کلمه ایلامی بوده است. در این رابطه در منبع فوق الذکر

جایگاه زبان و ...

ادامه از صفحه ۵

(در تاریکی هزاره ها) چنین می آید: tepir کلمه ایلامی تپیر که به معنای دبیر و محرر است . بروشنی منشا واژه دبیر را در زبان فارسی آشکار میسازد. با توجه به اینکه خط ایلامی لااقل بیش از ۱۵۰۰ سال قبل از خط پارسی باستانی اختراع شده است . نمیتوان در باره منشا ایلامی این کلمه که در اسناد هزاره دوم پیش از میلاد آمده است تردید داشت . اضافه کنیم که خط ایلامی اختراع خود آن قوم بوده است . ولی اقوام آریایی - ایرانی به تصریح پورداود خود هرگز خط مستقلی نداشته و آنرا از اقوام غیرآریایی - ایرانی و دیگر اقوام به عاریت گرفته اند. مثلا خط پارسی باستان را از بابلیان اقتباس نموده اند که آنان نیز از سومریان (سومریان) به ارث برده اند . خط پهلوی از اقوام سامی برخاسته و خط کنونی نیز از اعراب مسلمان اخذ شده است .

پورداود - ابراهیم - ۱۲۵۵. فرهنگ ایران باستان چاپ دانشگاه تهران - شماره مسلسل ۱۸۷۶ (ص ۱۵۹) .

از سوی دیگر . اقوام ترک که ساکنین اصلی ترکستان (توران) و سیبری جنوبی بوده اند (قوم سومر نیز از این مناطق به بین النهرین کوچیده است) . به گواه تاریخ از حدود ۲۰۰۰ سال پیش به این سو در سرنوشت بخش عظیمی از جامعه بشری نقش تعیین کننده ای ایفا نموده اند . آنان در پهنه ای بیکران که از شرق تا تبت و کره . از غرب تا روم و مصر را دربرمیگرفت . با اقوام مختلفی در تماس و ترکیب و جوشش دایمی بوده اند. پرواضح است که نتیجه طبیعی این وضع تاثیر متقابل در کلیه عرصه های مادی و معنوی حیات انسانی . از جمله در زمینه زبان و ادبیات خواهد بود. وجود تعداد زیادی لغات ترکی در زبانهای چون چینی . هندی . اردویی . روسی . فارسی . عربی . آلمانی و متقابلا از این زبانها در لهجه های مختلف زبان ترکی . دلیل روشنی بر این امر میباشد . کافیسست که

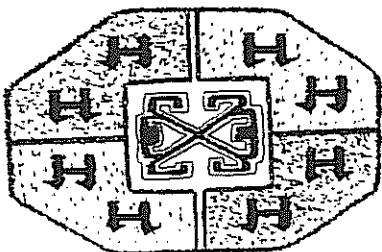
ما نکاهی به اثر محقق آلمانی Gerhard Doerfer تحت عنوان واژه های ترکی - مغولی در فارسی جدید بیاندازیم تا به عمق تاثیر زبان ترکی بر زبان فارسی . نه تنها به لحاظ واژگان بلکه به لحاظ گرامری نیز پی ببریم .

(ادامه در شماره آینده)

گزارش سازمان ملل متحد: افغانستان دومین تولید کننده هروئین در دنیا و آسیای میانه کلمیای دیگر

در سال گذشته میلادی ۲۸۰۰ تن تریاک در افغانستان تولید شده است. بنابه گزارش سازمان ملل متحد این رقم بیش از سالهای قبل بوده است . در سال ۱۹۹۵ میلادی تولید تریاک در افغانستان ۲۲۰۰ تن بوده و با رسیدن طالبان به اریکه قدرت تولید آن روز به روز افزایش می یابد. آمار منتشر شده از سوی سازمان ملل متحد حیرت آور و تکان دهنده است. افغانستان پس از برمه دومین تولید کننده تریاک در دنیا است. هم اکنون طالبان از مجموع ۲۲ استان کشور افغانستان بر ۲۲ استان تسلط داشته و ۹۶ درصد مزارع تولید تریاک را تحت کنترل دارد. طالبان از یگانه منبع درآمد خود یعنی هروئین . دست بر نخواهند داشت. در این راستا کنجو گنجیومسنول دفتر آسیای مرکزی شورای امنیت و همکاری اروپا که در آن کشورهای آسیای میانه نیز عضو هستند . امنیت آسیای مرکزی را قاچاق انبوه مواد مخدر مخدوش کرده

است. هم اینک علاوه بر معضلات اقتصادی که کربیبانگیر کشورهای نوپای آسیای میانه شده . اعتیاد بیش از حد در این کشورها و بخصوص در بین جوانها باعث شده . که این کشورها از مجامع بین المللی برای مبارزه با این پدیده درخواست کمک نمایند. عسکر آقاییف . رئیس جمهور قرقیزستان نیز از افزایش قاچاق مواد شدت نگران است. و بنا به گفته وی قاچاق مواد مخدر. قرقیزستان و دیگر کشورهای آسیای میانه را به شدت آلوده کرده است و قرقیزستان به تنهائی قادر به مبارزه با انبوه مواد مخدری نیست که از افغانستان به این کشور سرازیر می شود. بدین خاطر کشورش از جامعه بین المللی درخواست کمک کرد و خواست تا این کشور را در مبارزه با مواد مخدر یاری نمایند. سخنگوی سازمان ملل متحد بارها گفته است قاچاق فراوان مواد مخدر به آسیای مرکزی و کشت گیاهان مخدر . این منطقه را به کلمیای دیگر در جهان تبدیل کرده است. سازمان ملل اعلام کرد . که برنامه ای را برای استفاده از ماهواره جهت یافتن مناطقی در آسیای مرکزی که در آنها مواد مخدر کشت می شود در دست بررسی دارد. از جمله اقدامات دیگر در این زمینه تشدید نظارت نهادهای گمرکی کشورهای آسیای میانه است.

نویسنده : حسین صمدی

قهرنگ شاعران ترکمن - کمینه

کمینه (Ka.mi.ne) تخلص محمد ولی \ مأمودلی . کمینه نام ادبی اوست که برای فروتنی خود را کهنتر از دیگران خوانده است. سرخس ۱۱۹۰-۱۷۷۰-۱۳۶۰ ه. ق ۱۸۲۰م. شاعر. از تبار. خویشان . روزگار و آرامگاه وی آگاهی درستی به دست نیست. در یکی از بخش های سرخس در خانواده ای تهیدست به دنیا آمد. سالهای نخست آموزش را در زادگاه خود گذراند. پس از آن برای فراگیری بیشتر دانش به بخارا و خبوه رفت . اما پس از چندی به سبب ناتوانی مالی به ناکزیر دست از آموختن برداشت و به سرزمین خود بازگشت. از کنکاش در سروده هایش چنین برمی آید که از نخستین همسرش . قربان بخت . دو فرزند پسر با نامهای الله یار و خدایار داشت. بر همان پایه قربان بخت پس از گذشت ۲۹ سال زندگی با وی درگذشت. کمینه از سخنسرایان برجسته ترکمن به شمار می آید. وی با دیگر سخنور پرآوازه ترکمن ملانیس \ نفس (۱۲۲۵-۱۲۷۷) دوستی داشت. نوشته ها و سروده های کمینه در ستایش آفرینش . زندگی . زن . دادخواهی و انتقاد از ستم . نادانی و دینداری ریایی است . شاید بتوان گفت برای شناخت بن مایه های تهیدستی بود که وی بیشتر به مسائل اجتماعی پرداخت و در سروده ها و طنز گونه هایش از بدی روزگار و ناتوانی مردم خود گلایه داشت. نخستین بار در ایران مجموعه ای از سروده های در دست وی با نام ترکمنینک بیر بیوک شاعری . محمد ولی کمینه نینگ دیوانی در ۱۳۵۲ خ (کنبد قابوس : قابوس نشریاتی . ۱۲۸ص) به چاپ رسید. پس از آن بار دیگر با دگرگونیهایی در ۱۳۵۸ خ (کنبد کاوس : قابوس نشریاتی . ۱۴۶ + (۲) ص انتشار یافت .

کتابشناسی او به فارسی :

۱. کتاب

- قاضی . مراددردی . شرح حال فارسی مختومقلی قراغی و محمد ولی کمینه .
کنبد قابوس : قابوس نشریاتی . بی تا . ۲۴ ص.

۲. مقاله

- کمینه شاعر تهیدستان ایل کوچی .
دوره ۲ . سال ۲ . ش ۶ (تابستان ۱۳۶۵) : ۱۹-۲۲.

۳. در کتابها

- ابراهیمی . نادر . آتش بدون دود .
تهران : روزبهان . ۱۳۷۱ . ۷ ج : ۳۸۵
(برگردان بخشی از شعر از این کتاب رمان است).

- اسب و ترکمن . (منتخب مقالات نخستین کنگره اسب و اسبدوانی) . به کوشش غلامرضا ایمانیان . تهران : کوبه . پانیز ۱۳۷۰ : ۴۶.

- بدخشان . قربان صحت . نامهای ترکمنی . (ترکمن آدلاری) . کنبد کاووس : یاختی . ۱۳۶۹ : ۱۱.

- بیگدلی . محمد رضا . ترکمن های ایران . تهران : پاسارگارد . زمستان ۱۳۶۹

۲۵۴ : ۲۷۰ . ۲۷۲-۲۷۵ . ۴۵۱-۴۵۶ . ۴۷۵-۵۴۳.

- زیادلو . فروزان . ترکمنصحرا . بی جا : بی تا . اردیبهشت ۱۳۲۸ : ۳۲.
- سارلی . ارازمحمد . تاریخ ترکمنستان . تهران : وزارت امور خارجه . موسسه چاپ و انتشارات . ۱۳۷۳-ج- : ۱۸۶۱.
- شفا . شجاع الدین . جهان ایران شناسی . تهران : بی تا . بی تا - ج - : ۱۰۹۶۶۱.
- صمدی . حسین . کتابنامه مازندران . ساری : سازمان برنامه و بودجه مازندران . ۱۳۷۲ . ۲ ج : ۵۸۲-۵۸۴ (ش ۴۲۵۸ . ۴۲۵۸).
- قاضی . مراددردی . خود آموز ترکمنی . کنبد کاوس : بی تا . بهمن ۱۳۷۲ : ۷۷.
- قربان صحت اف . قربان دردی . دعوت . ترجمه ایل کوچی . کنبد . ایل کوچی . اردیبهشت ۱۳۶۰ : ۱۲.
- کمالی . محمد شریف . عسکری خانقاه . اصغر . ایرانیان ترکمن . تهران : اساطیر . ۱۳۷۲ : ۱۴۷ (نگاره او) .
- کزارشی از ترکمنصحرا . کنبد : مرکز شوراهاى اسلامى کنبد- ترکمن صحرا . شهریور ۱۳۶۰ : ۴.
- کلی . امین الله . تاریخ سیاسی و اجتماعی ترکمن ها . تهران : علم . زمستان ۱۳۶۶ : ۲۵۵-۲۵۷ . ۲۸۷ . ۲۵۲ . و نگاره ش ۳۵ .
- مفتاح . الهامه . ولی . وهاب . نگاهی به ایرانشناسان کشورهای مشترک المنافع و قفقاز . تهران : الهدی : موسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی (پژوهشگاه) . ۱۳۷۲ : ۱۶۲.
- میر دیلمی . ضیاء . بیداری ترکستان . کرگان : مرکز بزرگ اسلامی شمال کشور . پانیز ۱۳۷۱ : ۷۸ .
- میرنیا . علی . طوایف ترکمن در دشت کرگان و خراسان . مشهد : اطلس . زمستان ۱۳۶۶ : ۲۰۵ . ۲۱۷-۲۱۸ . (نمایه پایانی کاستی و خطا دارد)
- هینت . جواد . سیری در تاریخ زبان و لهجه های ترکی . تهران : نشر نو . ۱۳۶۵ : ۲۸۰ . ۴۱۲ . ۴۱۴.
- یزکولیف . بالی . جمهوری های شوروی سوسیالیستی . ترکمنستان . ترجمه ش . بدیع . مسکو : نووستی . ۱۹۸۷ : ۱۱.

Türkmenistan ylmylar akademişasy -
nyň akademigi Myrat Annanepes-iň

Taryh dogruçyl öwrenilende diýen ýazgydyndan gvsğa böllekler :

1-nji thema : Hywa hanlygynyň basylyp alnysy.

Emele gelen taryhy ýagdaýa görä, Hywa türkmenleri asyrlaryň dowamynda han häkimiýetlerine nöker bolyp gulluk edip gelipdirler. Şonuň üçinem hiç hili salgyt tölemändirler diýen ýaly. Olar harby borçdan başga hiç zada borçdar bolmandyrlar. Türkmen atlylarynyň ýaragly atryýatlary Hywa hanlygynda hemişe ýowuz güýje eýe bolupdyr, olar köplenç halatda diňe hanyň raýatlaryna däl, eýsem hökümdarlaryň özlerinde diýenlerini etdiripdirler. Bu fakt Hywanyň basylyp alynmagynyň önüsyndaky arhiw dokumentlerinde ykrar edilýär. Şol dokumentlerde şeýle diýilýär: “Hywada, hususan alanynda, Hywa meselesi yok, diňe türkmen meselesi bar. Geljekde Hywanyň Russiýa bilen, gatnaşygynyň nähili boljakdygy hem tutuşlygyna şu meseläniň çözülmegine baglydyr” , , Türkmenleriň güýji we ähmiýeti şeýle bir uly welin, hanyň özi-de onuň garyndaşlary-da ýeterlik saklawy bolmasa, paýtagtdan onlap werst(1.06 km) ara açyp bilenoklar.“(1) Dokumentlerde bellenilişi ýaly : „ýarym çarwa türkmenleriň arasynda häkimiýetlik etmän, olara öz diýenlerini etdirmän, gaýta türkmenler ony hemişe öz penjelerinde saklapdyrlar. (2)

Hywa hanlygynda türkmenleriň şeýle aýratyn orun eýeleýändigini

sebäbli, patyşa goşunlarynyň Hywa çozulmagynyň önüsynda „Türkmen meselesi“ diýilýän mesele bolup çykyr. Ol patyşa goşunlarynyň harby toparlarynyň arasynda iňňän giňden ara alnyp maslahatlaşylyp, Şonda olar „özüleriniň bäsypalyjylykly siýasatyny aklamak üçin, türkmenlere sürtüp çeken garalaryny sürtüpdirler, bu kakabaş hem erkana taýpany „talaňçylyga meýillilikde“ aýyplapdyrlar. ? Bu zatlaryň hemmesi patyşa goşunlarynyň esasy zarbasynyň hanlykda esasy güýç bolup duran türkmenleriň garsysyna gönügdirmek üçin edilipdir. Patyşa goşunlarynyň Hywa çozup giren pursatynda, hanlygyň esasy harby güýji hökmünde, aslynda, diňe türkmenler olara garsylyk görkezipdirler.

Amerikan gazetleriniň biriniň Hywa kompaniýasyna gatnaşmaga rugsat edilen ýekentäk habarçysy Mak Gahan şeýle habar berýär: “Hanyň özi we oazisiň beýl eki ilaty garsylyk görkezmekden düybünden el çekenlerinden has soňam türkmenler söweşmegini uzak wagtlap dowam etdirdiler ; eger Hywanyň beýleki ähli halklary hem türkmenler ýaly şeýle edermenlik, şeýle tutanýerlilik görkezen bolsadylar, kampanýanyň netijesi düybünden başga hili bolardi. Ruslar, elbetde, şäheri alardylar, yöne şeýle bir uly ýitgiler çekerdiler welin, şondan soň olar ýurtda adatdan daşary ygtybarsyz ýagdaýa düşerdiler“. Bu zatlaryň hemmesi, elbetde Maýyň ahyrlarynda, ýuniň başlarynda patyşa goşunlarynyň hanlygyň çäklerine çozup giren

ilkinji günlerinde bolupdy. Şonuň üçinem bu söweş hereketleri Hywa synandan baş hepde soň, 1873_nji ýylyň 7_24_nji ýulynda guralan jeza beriş ekspeditsiýasynyň gidişinde bolup geçen wakalar bilen baglanyşdyrylmaly ýa_da bu laşdyrylmaly dälidir.

Bu zatlaryň hemmesinde patyşa goşunlaryny özüniň diýen etmezlik raýatlary bolan türkmenlere garsy öjükdireň Hywa hany Seyit Muhammet Rahym han (4) uly rol oýnapdyr. Patyşa goşunlarynyň gazawatly ýomurtlaryň garsysyna guralan jeza beriş ekspeditsiýasy hut şonuň gep bermegi bilen guralypdyr. Muňa türkmenlere garsy uruş hereketlerine gatnaşan Mak Gahan hem şaýatlyk edýär.

Türkmenleriň Seyit Muhammet Rahym hana dürli döwürlerde görkezen hyzmatlary hakynda gürrüň etmek bilen, Mak Gahan şeýle ýazýar: „ Bu zatlaryň hemmesini, olaryň özüne görkezen hyzmatlaryny, uruşda onuň hut özi üçin görkezen wepalylygyny hem edermenligini unutmak bilen, ol türkmenleri ruslaryň önünde talaňçylar, kanuny bozujylar hökmünde görkezdi.(5).Ol Hywa ekspeditiýasynyň goşunlaryna komandyrylyk eden Türküstan general_gubernatory Han Fon Kaufmana türkmenleriň boýnuna düşän kontributsiýa paýy üçin özüniň jogap berip bilmejekdigini, sebäbi olaryň özüne gulak asmaýandyklaryny aýdypdyr,“ artylleriýa bolmasa, olara diýen etdirip bolmajakdygyna, hatda öz tagtynyň howpsuzlygyna_da bil baglap bilmejekdigine „ (6) Fon Kaufmany ynandyrypdyr.

Dowamy bar

گذری بر نقش دمکراسی

در جنبش ملی

ملل مختلف ساکن ایران کشور واحدی را با هم تشکیل می دهند. بمثابه اعضاء این واحد اجتماعی طبیعی است که آنها با حقوقی برابر و با احترام متقابل میتوانند آسوده به زندگی مشترک در این واحد ادامه دهند. ولی وقتی که یک عضو این واحد خود را نسبت به دیگر اعضاء برتر شمرده و سلب حقوق نماید، زندگی آسوده معشوش گشته و حتی وحدت آن واحد بخطر خواهد افتاد. دهه هایی چند است که متأسفانه این وضعیت در جامعه ما وجود دارد. در زمان حکومت پهلوی سیاست شوونیستی از طرف رژیم به دیگر ملت‌های غیر فارس اعمال میشد. اما امید میرفت که با سقوط این رژیم این سیاست که مضرترین سیاست در قبال همبستگی ملت‌های ساکن ایران بود، از بین برود. ولی رژیم کنونی نیز نه فقط آن ستمها را شدت بخشیده بلکه بر آنها ستم مذهبی را هم افزود.

این سیاست شوونیستی هرچند با خشونت ادامه دارد ولی مروجان این سیاست باید بدانند که با سرکوب و یا انکار مسئله ملی نمیتوان آنرا از بین برد. روشنفکران و سازمان‌های سیاسی این ملت حاکم نیز کم و بیش تحت تأثیر این سیاست‌های شوونیستی و تبلیغات آنها بوده و هستند. بحفظ تمامیت ارضی ایران، که با معنی و منظور خاصی از جانب آنها تاکید میگردد تنها و تنها با رعایت دمکراسی در روابط حقوقی ملل ساکن ایران امکانپذیر است. آن نیروهایی هم که برای دمکراسی و مردم سالاری در ایران تلاش می کنند بایستی درک کنند که با توجه به چند ملیتی بودن ایران، استقرار دمکراسی بدون حل مسئله ملی غیرعملی خواهد بود.

بدون توجه به واقعیتهای مشخص جامعه ایران و ادامه سیاست‌های شوونیستی، سرکوب و تحقیر ملل دیگر در نهایت نتیجه ای جز روند استیبار یوکسلاوی نخواهد داشت. در اینصورت مقصر اصلی آنانی خواهند بود که سعی می

نمایند زبان و فرهنگ ملت فارس را بعنوان ملت برتر بر دیگر ملت‌های ساکن ایرن تحمیل نموده و آنها را در تمامی عرصه های اجتماعی تحت سلطه داشته باشند. با توجه به اینکه اکثریت جمعیت ایرن غیرفارس است، این لقمه برای داعی، ملت ایران، بزرگتر از دهان آنها خواهد بود. آنها با این سیاست و دیدگاه های خود ستم ستمگر را نمی بینند و یا درست تر اینکه نمی خواهند ببینند ولی کوچکترین حرکت هر ملت برای احقاق حقوق و رفع ستم ملی را مفرضانه زیر ذره بین گذاشته و با جارو حنجال آنرا تجزیه طلبانه می نامند. برخوردار، نیمروز، از مدعیان روشنفکر و داعیان دمکراسی برای ایران، با کنگره جهانی آذربایجان نمونه آن است.

با توجه به وضعیت ملی و جهانی و با توجه به تجارب بین المللی آنها باید بیاموزند که چگونه مسئله ملی قابل حل است که به نفع همه ملت‌های تشکیل دهنده کشوری بنام ایران باشد. در این رابطه میتوان از تجربه تاریخی سویس و بخشا پاکستان نام برد.

به نقش دمکراسی در روابط بین ملل ساکن ایران که مقدمتا به آن اشاره شد، باید بیشتر پرداخت اما مورد دیگر بحث این نوشته عمدتا نقش دمکراسی در روابط بین نیروهای تشکیل دهنده یک جنبش ملی است. بخصوص با تحولاتی که اخیرا در بین فعالین جنبش ملت ترکمن دیده میشود. پرداخت به آن ضروری است.

اکنون سائانی چند است که با درک ضرورت برای یک تشکیلات ملی و مستقل فعالیت میشود و در این راه تلاشهایی نیز بعمل آمده است که تاکنون متأسفانه ناموفق بوده اند

یکی از دلایل اصلی عدم موفقیت، همان عدم تدقیق و کاربرد عملی دمکراسی در جنبش ما بوده است. اگر ما درک درستی از دمکراسی در همه عرصه های فعالیت خود داشتیم با همان سطح از پایه های دانش خود میتوانستیم اقدامات فراوانی انجام دهیم.

شعار آزادی و دمکراسی همیشه یکی از شعارهای اصلی مبارزه ما بوده است ولی در کل درک صحیح از آن نداشتیم.

هدف مبارزه ما انسانی و بشردوستانه و بر علیه ستمگران بوده است و در این راه از هیچ چیزی مضایقه نشده است ولی اینها دلیل مبارزه برای دمکراسی و مردم سالاری نبوده است. چه بسا رهبران جنبش های ملی بوده اند که بعد از بقدرت رسیدن به دیکتاتوریهایی خشن و آدمکشانی تبدیل شده اند. مبارز جنبش ملی بودن بخودی خود بمعنای مبارزه برای دمکراسی و آزادی نیست.

ملت ما نیز همانند سایر ملل نمیتواند از آدمهایی یکدست و با یک تفکر تشکیل شده باشد. جامعه ما نیز همانند هر جامعه زنده و پویای دیگر متشکل از انسانهایی است که موقعیت های اجتماعی متفاوتی را در جامعه دارا هستند و بالطبع روشنفکران و نمایندگان سیاسی آنها نیز چنین خواهند بود. ولی وجه عمومی و عام این جنبش آن است که همه قشرهای این ملت تحت ستم ملی قرار دارند و وجه عام آن ستم ملی ای است که از جنبه های کوناگون بر این ملت روا میرود. بدین خاطر است که امر دمکراسی و آزاد اندیشی در پیشبرد جنبش ملی بخاطر ویژگیهای آن نقش بسیاری بازی می کند. اما طبیعی است که حد این ستم و برداشتها از آن و همچنین تفکرها و راه حل‌هایی که ارائه میشوند یکسان نیستند. بنابراین برای حل واقعی و عقلانی این نابرابری گردهم آیی همه نیروهای این جنبش لازم است. اما مسئله مهم راه و روشهای آن است که چگونه باشد و چه مسیری را بپیماید. جنبش ما و بالطبع روشنفکران و پیشروان این جنبش نیازمند یک دگرگونی است. نگاهی کوتاه به کنگره جهانی آذربایجانها نشان از این میدهد که آنها در کام نخست توانسته اند حول اساسی ترین نیازهای جنبش ملی خود بر اساس یک دمکراسی نیروهای متفاوتی را گردهم آورند. آنها نیامدند در ابتدای امر یک برنامه مفصل به شیوه آنچه که آموخته ایم ارائه دهند. آنها در کام نخست موفق بودند و این مایه خرسندی است. ما نیز برای رسیدن به این حداقل با تفکر نوینی به میدان آییم.

سیاستها سرکوبگرانه خود را با آسودگی پیش ببرند. باید درک کنیم که دموکراسی و آزاداندیشی را نمیتوان با منافع و تمایلات یک گروه بندی معین کره زد. آزادی را فقط برای خودیها خواستن آزادی نیست بلکه دموکراسی آنجا معنی میدهد که حق بودن و اظهارنظر کردن به دیگران را قایل شود. در مقابل دکراندیشان نه تنها بردبار بوده بلکه باید به نظرات آنها احترام نیز گذاشت. اکنون سالهای چندی است که اکثریت قریب به اتفاق ما با اعتقاد به استقلال جنبش خود برای کردهم آمدن تلاش میوزیم، علیرغم برخی تلاشها جنبش ما از پراکندگی رنج میبرد. آیا هنوز به آن حد از بلوغ سیاسی نرسیده ایم که بردارانه و با احترام و در فضایی دوستانه و آگاهانه و با انتقادهای دوستانه و بدون توهین به همدیگر با همدیگر کامهای مشترک برداریم؟ تا کی میخواهیم کنه این پراکندگی خودمان را به کردن این یا آن گروه سیاسی بیندازیم؟ البته این به معنای تبرئه آنها در رابطه با جنبشهای ملی نیست. در این مسیر آزموده را آزمودن خطاست. در این راه دشوار و پرپیچ و خم راه و یاور هم باشیم. بقول ضرب المثل: *El, eli yuvar, iki el birigip yuzi* عوامل بسیاری در جهت گیری و تعیین سرنوشت و مسیر ملتها تأثیر دارند ولی در نهایت تعیین کننده سطح آگاهی و پیشرفت خود این ملتهاست و در این میان نیز روشنفکران هر ملتی نقش بسیار مهمی را ایفا می نمایند.

منراد

رادیو و آزادی

این روزها جنگ تبلیغاتی شدیدی بین رادیوی آزادی و حکومت ترکمنستان در گرفته است. در واقع جنگ و تبلیغات مخالفین و اپوزسیون ترکمن با رژیم ترکمنستان است که هر گونه آزادی را از مردمش به بهانه تجزیه کشور و از دست رفتن ثبات کشورش سلب کرده، ژورنالیست ها و شاعران معروف کشور مجبور به ترک مملکت خود میشوند.

دموکراسی روندی است که باید در پراتیک آموخت و آنرا بکار برد. باید که در عینیت در رفتار و گفتار فعالین ما به یک واقعیت تبدیل گشته و در خدمت جنبش در آید.

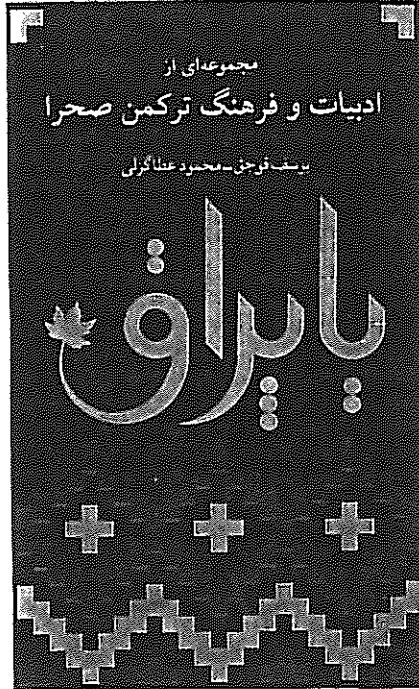
در رابطه با حل مسئله ملی بنا به تمایلات و منافع اقشار کوناگون جامعه ما نظرات متفاوتی می توانند ارائه گردند. ولی این افکار متنوع که قشرهای مختلف ملت ترکمن را نمایندگی می کنند بایستی بر اساس دموکراسی و پلورالیسم ما هم در خدمت این جنبش باشند. اگر روند غیر از این باشد هرز دادن انرژی و توان این جنبش و ضربه به آن خواهد بود. اصولاً جنبش ملی بدون دموکراسی موفق نبوده و به پیش نخواهد رفت. وقتی کسی با یقین کامل و برای بکرسی نشانیدن نظرات خود به میدان می آید طبیعی خواهد بود که نظرات دیگران را که تفاوتی با نظرات وی دارند قبول ننموده و همچنان بر ایده خود پای فشارد و آنرا ولی فقیه گونه به معیاری برای ملی بودن قرار دهد. باید اینرا پذیرفت که در صحبت هر کسی میتواند حقیقتی نهفته باشد که باید آنرا یافت. در شرایط حاضر که ملت ما تحت بی حقوقی ترین شرایط اجتماعی قرار دارد با هم شدن همه از ضروریترین امور است و در این مسیر عدم پذیرش واقعیت ها و هرگونه تلاش برای یکسان سازی عقاید و پیشبرد اقتدارمناشانه نظرات خود تلاشی بیهوده خواهد بود. اصلاً اینکه تفکری که به یکسان سازی اعتقاد دارد نمیتواند مکتبی بجز قهر و خشونت باشد. اینرا تاریخ بوضوح نشان داده است. این مکتب از تضاد و کوناگونی ترس و وحشت دارد. بی جهت نیست که جمهوری اسلامی همیشه از اقامت اسلامی، صحبت میکند.

در شرایط ما هر عملی که تفرقه و خصومت را بین نیروهای این ملت دامن بزند ولو تحت تندترین شعارهای ملی و ناسیونالیستی نیز باشد، نمیتواند جز در خدمت همان شوونیستهای حاکی باشد که پراکندگی این ملت را آرزومندند که

ترجمه از ترکمنی

سوء قصد علیه شخصیت سرشناس ترکمن آقای ولی محمد ارزانش

فصلنامه "یاپراق" و ماهنامه "صحرا" مجوز انتشار گرفتند

به همراه ۱۹ نشریه ایرانی، فصلنامه "یاپراق" (مجموعه ای از ادبیات و فرهنگ ترکمنصحرا) نیز به صاحب امتیازی آقای یوسف قوجوق از هیات نظارت بر مطبوعات ایران، مجوز انتشار دریافت کرد. فصلنامه یاپراق از زمستان سال ۱۳۷۱ در ایران به کوشش یوسف قوجوق و محمود عطاکزی چاپ می شود. فصلنامه یاپراق نشریه ای است ادبی که با تسهیلات حمایتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در تهران از طرف آقای قوجوق و دیگر همکاران ترکمن وی به شکل کتابچه انتشار می یابد. اولین شماره یاپراق یازده هزار تیراژ داشت و نشریه ای است که در ایران به زبان های فارسی و ترکمنی از طرف نویسندگان و شاعران ترکمن درباره ادبیات و فولکلور ترکمن ها انتشار می یابد.

بنا به اطلاع ایل کون صندوق پستی یاپراق پس داده شده است و ما در شماره های آینده در صورت بدست آوردن آدرس جدید، به اطلاع خوانندگان خواهیم رساند. همچنین با نشر ماهنامه "صحرا" نیز به صاحب امتیازی عبدالرحمن دبه جی از طرف هیئت نظارت بر مطبوعات موافقت شده است.

افراد ناشناسی به منزل ولی محمد آخوند ارزانش پناهنده سیاسی ترکمن ایرانی مقیم عشق آباد حمله کردند. حدود ساعت ۲ نیمه شب پنجم اوت یارمحمد با صدای زنگ در بیدار شده به خیال اینکه پدرش آمده در را باز میکند. دو فرد ناشناس حدوداً سی ساله بزور وارد خانه میشوند. یکی از آنها بلافاصله اسلحه کمربندی درآورده بطرف او میگیرد و دیگری در را از داخل قفل میکند. سپس اسلحه را نزدیکتر آورده میپرسد: پدرت کجاست؟ و وقتی که جواب میشوند از زمان بازگشت از سر کار پدر را ندیده و نمیدانند کجاست. باور نکرده او را مورد ضرب و شتم قرار میدهند. آنها پس از اطمینان از اینکه جواب دیگری حاصل نخواهد شد، وارد اطاق ها شده وسایل و اثاثیه ها را به هم ریخته، شروع به جستجوی کتابها، دفاتر، چمدان ها و آلبوم های عکس میکنند. و از میان آنها یادداشت های چندین ساله مربوط به ترکمن های ایران، اسناد و مدارک و تعدادی از عکس ها را برمی دارند و در آخر با تهدید بمرگ در صورت مطلع نمودن پلیس و دیگران آنها را ترک میکنند. این دومین سوء قصدی است که در طی سال ۱۹۹۷ بر علیه آخوند ارزانش صورت گرفته است. در ماه آوریل یکی از اهالی کوشی (نام محلی در حاشیه عشق آباد) به خانه او آمده با خنجر بقصد کشتن حمله کرده زخمی اش نمود. ولی جانی مذکور توسط ارگانهای مربوطه بطور ساختگی بیمار روانی قلمداد شده، بدون محاکمه آزاد گردید. هر چند که جانیان این بار هنوز شناخته نشدند. ولی در صورت پیدا شدن هم نمی توان مطمئن شد که روانی اعلام نشوند. برای اینکه ولی محمد آخوند بدرستی تردید چندانی به یکی بودن ترتیب دهندگان این دو واقعه ندارد.

پناهندگان سیاسی ترکمن ایرانی

مقیم عشق آباد ۸۰۱۰-۹۷۰

خلاصه ای از:

اعلامیه جامعه اهل سنت ایران

. دفتر لندن ۱۳۷۱/۸/۴

بسم الله الرحمن الرحيم

اهل سنت ایران بین تروریسم دولتی و نابودی یا تشیع اجباری و تخریب روستاهای سنی نشین و حوزه های علمی و مساجد آنان

اکنون واواک در راستای تشیع اجباری و هجوم فرهنگی چندین حوزه اهل سنت را در کردستان و خراسان مهر و موم کرده است که عبارتند از: ۱- حوزه علمیه امام شافعی در مهاباد ۲- حوزه درگاه شیخان در کردستان ۳- مدرسه دینی صالح آباد در سرخس

در بلوچستان آبدیهای بسیاری در سالهای ۹۲ - ۹۳ با خاک یکسان شد که عبارتند از: ۱- حصارویه ۲- روماهی ۳- چنگونه ۴- چاه رحمان ۵- ملوسان ۶- کرتوت ۷- حول ۸- اسپی ... و حتی

چاهای منطقه نارویی ها

اما در بلوچستان واواک بدنبال کسانی است که با علما مذهبی خود که به خاطر ناامنی و فشار و سرکوب دولت ایران مجبور به جلائی وطن گردیده اند، تماس داشته باشند. تا بعنوان جاسوس و یا وهابی آنها را دستگیر کرده و اعدام نمایند.

... بلوچها عموماً نمازگزارند و هنوز به لادینی ای که به برکت جمهوری آخوندی در میان بسیاری از شیعیان رایج گشته و بعضی ها را به ارتداد به مسیحیت و یا زردشتی کری و عموماً به لادینی و یا بی تفاوتی کشانده است دچار نگشته اند و در چنین اوضاع و احوالی که شیعیان فوج فوج از دین خارج میشوند رژیم امام زمانی ستیان را قلع و قمع می نماید که شیعه شوند. ...

و حسیناالله و نعم الوکیل

جامعه اهل سنت ایران - دفتر لندن

بازی بزرگ از نو بازی

میشود

بدلیل وجود منابع عظیم زیرزمینی در آسیای میانه، این منطقه در طول تاریخ صحنه مبارزه بین کشورهای قدرتمند بوده است.

مبارزه بر سر منابع طبیعی آسیای میانه صد سال پیش بین روسیه تزاری و امپراتوری بریتانیا که در ان زمان تقریباً تمام قاره هند را در تسلط خود داشت برقرار می پیوندد. بعدها آنها این مبارزه را بین خودشان "بازی بزرگ" مینامند. حال بعد از صد سال بازی نامبرده از نو بازی میشود با این تفاوت که با بازیکنان دیگر و بیشتر. از کشورهای منطقه، روسیه، ایران، ترکیه، پاکستان و چین و از سوی دیگر کشورهای غربی مهمترین بازیکنان این بازی میباشدند. بازی بزرگ در دوران کنونی در سطح و عرصه بین المللی بازی میشود. روند بازی به تحولات سیاسی در آسیای میانه و به سیاست روسیه در قبال آنها بستگی دارد. حال در دوران کنونی بازی بر سر چیست؟

بنا به گزارش شرکت نفت جهانی در منطقه دریای خزر نزدیک به ۲۰۰ میلیارد بشکه نفت وجود دارد.^۲ یعنی منطقه دریای خزر بیشتر از کویت نفت دارد. نفت کویت ۹۷ میلیارد بشکه است. البته وجود این چنین منابع بر سیاست روسیه در منطقه تأثیر میگذارد. این منابع زیرزمینی که برای رشد اقتصادی کشورهای آسیای میانه اهمیت حیاتی دارد در حال حاضر تحت کنترل روسیه میباشد. هیچکدام از آنها خط لوله کشی مستقیم به بازار بین المللی را ندارند. تمامی لوله کشی های نفتی و کاری موجود در این کشورها در يك نقطه در خاک روسیه در نوآروسیسک متمرکز میشوند. از آنجاست که نفت و گاز به روسیه و به بازار بین المللی سرازیر میشود. تنها روسیه است که در حال حاضر شیر لوله نفت و گاز را باز و بسته میکند. تصمیم میگیرد چقدر، به چه قیمتی و به

چه کسی بفروشد. کسی که شیر لوله نفت را باز و بسته میکند، نبض اقتصادی کشورهای آسیای میانه را هم در دست دارد.

در رابطه با سیاست روسیه در قبال آسیای میانه در پارلمان روسیه دو نظر متفاوت وجود دارد. يك نظر موافق دخالت روسیه در کشورهای آسیای میانه است و روسیه را هنوز هم صاحب آسیای میانه میداند و نظر دیگر معتقد است که روسیه آنها را به سرنوشت خودشان واگذار کند. یکی از طرفداران سرسخت نظریه جدایی از آسیای میانه الکساندر سولشنسین میباشد. او در بیان خود "چگونه میتوانیم روسیه را از نو بسازیم" از این نقطه نظر دفاع میکند. در سال ۱۹۹۴ وی در سخنرانی خود در پارلمان روسیه دخالت روسیه در آسیای میانه را اشتباه تاریخی روسیه مینامد. وی میگوید: "جدایی از جمهوریهای آسیای میانه از لحاظ استراتژیکی شاید باعث جلوگیری از مسائل جدی برای روسیه و روسها شود. سیاست روسیه باید سیاست عقب نشینی باشد نه اینکه مایوسانه در درگیریهای منطقه دخالت کند".^۳

روسیه معتقد است که در آسیای میانه منافع نظامی، اقتصادی و امنیتی دارد و معتقد است که برای دفاع از منافعش باید يك سیستم قوی دفاعی ایجاد شود. در سال ۱۹۹۲ رهبران فدراسیون روسیه، قزاقستان، ازبکستان، قرقیزستان، تاجیکستان و ازمنستان در تاشکند پیمان امنیت جمعی را به امضا رساندند. یکی از مشخصات پیمان این است که "هیچکدام از کشورهای عضو پیمان حق شرکت در پیمان دیگر را ندارند که بر علیه کشورهای عضو این پیمان جمعی باشد".^۴

با فروپاشی شوروی پیمان ورشو هم از هم پاشید. حال در دوران کنونی روسیه نوعی پیمان ورشو در منطقه ای دیگر بوجود آورده است. این امر نشانگر آن است که روسیه بمثابة صاحب سابق آسیای میانه در امور آنها دخالت میکند و خواهد کرد. روسیه معتقد است که منافع نظامی روسیه عبارت از سیستم هوایی

جمعی، تقویت پایگاههای نظامی، دفاع جمعی از منافع مشترک کشورهای آسیای میانه میباشد. اگر این پیمان، پیمان دفاع از منافع کشورهای آسیای میانه است پس نقش ازمنستان در این پیمان چیست؟ و یا نقش کرهستان چیست که بعدها به احراز از سوی روسیه نه این پیمان پیوسته است؟ این امر نشانگر آن است که روسیه سعی میکند در منطقه ای دیگر یعنی در قفقاز هم دخالت نظامی یکسان داشته باشد. از کشورهای آسیای میانه تنها ترکمنستان است که عضو این پیمان نیباشد. روسیه و ترکمنستان مناسبات نظامی ویژه ای دارند. و این نه این معنی نیست که ترکمنستان از لحاظ نظامی وابسته به روسیه نباشد. همچنین از کشورهای قفقاز تنها آذربایجان است که عضو این پیمان نی باشد و هیچگونه مناسبات نظامی هم با روسیه ندارد. روسیه معتقد است که علاوه بر منافع نظامی در آسیای میانه منافع اقتصادی هم دارد.

در آپریل سال ۱۹۹۴ وزارت امور خارجه روسیه با ارسال نامه ای به سفارت بریتانیا در مسکو اظهار می دارد "قراردادهای نفتی شرکتهای خارجی در آسیای میانه و قفقاز که بدون رضایت روسیه صورت گرفته است غیرقانونی می باشد".^۵ یوکنیی پریماکف دبیر سابق سازمان اطلاعات خارجی و سخنگوی وزارت امورخارجه روسیه اعلام میدارد "قراردادهای نفتی کشورهای آسیای میانه و قفقاز برای منافع ملی روسیه تهدید ایجاد می کنند".^۶ پریماکف و اندری کوزیرف وزیر امور خارجه سابق روسیه توانستند یلتسین را قانع سازند که يك قطعنامه محرمانه ای درباره حفاظت از منافع فدراسیون روسیه در دریای خزر را امضا کند. در این قطعنامه تأکید شده است که روسیه منطقه دریای خزر را هنوز هم منطقه نفوذی خود میداند و اگر چنانچه قراردادهای نفتی کشورهای سواحل دریای خزر بدست اجرا درآید، اقدامات لازمه از جانب روسیه مورد تأکید قرار گرفته است.^۷ همچنین وزارت حفاظت از محیط زیست روسیه

اعلام می کنند که استخراج دبی نفت و گاز دریای خزر را آلوده می کند و توازن اکولوژی را بهم میزند. میزان آلودگی نخی سواحل جنوبی دریای خزر از سواحل خلیج فارس بیشتر است. خود روسیه سهم سده ای در آلوده کردن دریای خزر دارد. «هشتاد درصد از زباله هایی که به دریا ریخته می شود توسط روسیه و بیست درصد بقیه توسط دیگر کشورهای ساحل خزر صورت میگیرد. بخش سده زباله های ریخته شده به دریای خزر فرآورده های نفتی، فلزات سنگین و موادشیمیایی تشکیل میدهد.^۸ ناگفته نماند که سربازان روسیه هشتاد و پنج درصد نفتی از آذربایجان ۲۰۰ تانک نظامی را از ترس افتادن آنها بدست آذربایجان به دریای خزر رانده اند. غیرمتم تمامی ادعاها روسیه توانست جلوی فعالیتهای شرکت های نفتی خارجی را بگیرد. در حقیقت روسیه با فشارهای سیاسی سعی میکند سهمی برای شرکت های نفت روسیه در پروژه های نفتی تضمین کند. مهمتر از آن روسیه سعی میکند بر خط لوله کشی های نفتی به بازار بین المللی کنترل داشته باشد. روسیه معتقد است که هرگونه لوله کشی نفتی و گازی از قزاقستان، ترکمنستان و آذربایجان به اروپا از خاک روسیه میگذرد و نه از خاک ایران و یا ترکیه. روسیه تابحال بعنوان صاحب لوله کشی های نفت و گاز موجود در قزاقستان و ترکمنستان توانایی آنرا دارد تا خواسته های خود را به این کشورها دیکته کند. درحال حاضر شرکت گاز روسیه در صادرات گاز ترکمنستان ۶۶ درصد سهمیه دارد. مسکو با مانع ایجاد کردن در راه صدور نفت قزاقستان و با تأخیر انداختن در پروژه های جدید از نظریات تضمین میگیرد که روسیه در تمامی پروژه های نفتی در قزاقستان که شرکت های خارجی هم در آن شرکت دارند سهم خواهد داشت. بدین ترتیب روسیه توانست در پروژه های نفتی قزاقستان ۴۴ درصد سهمیه بگیرد.^۹ ساختار سیستم لوله کشی نفتی در آسیای میانه و اختلاف نظر پیرامون مسیر جدید برای صدور نفت و گاز بین روسیه از یکطرف و کشورهای

آسیای میانه، ایران، ترکیه و شرکت های غربی از طرف دیگر یکی از مهمترین تحولات آینده منطقه می باشد. بعد از فروپاشی شوروی در سال ۱۹۹۱ سلاوی رهبران کمونیستی کشورهای آسیای میانه بطور برق اسا خودشان را به بعنوان رهبران ملی جا زدند. آنها معتقدند که کشورشان را از لحاظ اقتصادی میتوانند به شکوفایی برسانند. رهبران ملی این کشورها عقیده دارند که ثبات سیاسی یکی از شروط شکوفایی اقتصادی می باشد. آنها معتقدند که تنها از این طریق میتوان سرمایه های خارجی را برای شکوفایی اقتصاد جذب نمود. آنها همچنین میگویند که مردمان آسیای میانه که از دموکراسی شناختی ندارند به رهبران قوی احتیاج دارند. نیازف رئیس جمهور ترکمنستان میگوید: «در آسیای میانه جایی برای دموکراسی غربی وجود ندارد»^{۱۰} در حالی که خود تنها حزب موجود در ترکمنستان را به حزب دموکراتیک ترکمنستان تغییر نام داده است. رهبران آسیای میانه، بغیر از قرقیزستان، با نفی دموکراسی سعی میکنند جنبشهای اپوزیسیون دموکراتیک در حال رشد را تحت فشار قرار دهند. سازمان جهانی حقوق بشر در لندن اعلام کرد که نیازف رئیس جمهور ترکمنستان غیرمستقیم اتهامات این سازمان را مبنی بر پایمال شدن حقوق بشر در ترکمنستان پذیرفت. نیازف گفته است «دادگاههای ترکمنستان افراد بیگناه را بجای جنایتکاران واقعی محاکمه کرده است»^{۱۱}

ادامه از صفحه ۱۴

خواب و حالت های ترس از اهمیت زیادی برخوردارند. در اینجا باید با دقت رفتار نمود. نادر نیست مواردی که نوجوانان به خاطر حالت ترس و بی خوابی، به اتاق خواب والدین روی می آورند و یا از رفتن به مدرسه و خیابان و نظایر آن دچار هراس می شوند. در چنین مواردی، بسته به روحیه نوجوان، آنچه را که قبلا روا داشته نمی شد، بایستی روا داشت. مثلا می شود نوجوان را موقتا در اتاق خواب پذیرفت و یا او را تا مدرسه و دیگر مکان های عمومی همراهی کرد. بی آنکه به روی او آورده شود که این کار غیر لازم است. بدیهی است اشکال بروز مشکلات بسیار متنوع است و راه های برطرف کردن آنها نیز بر حسب نوع رابطه والدین با کودکان و سطح فرهنگ خانواده و بسیاری عوامل دیگر، گوناگون است. اما گاه اتفاق می افتد که آسیب های وارده به روح نوجوان ژرف و نسبتا ماندگار است. در چنین حالت هایی، رفتارهای سنجیده والدین گرچه همچنان مهم است ولی کافی نیست. در اینجا می توان از افراد معین دیگر یاری گرفت، خویشاوندانی که کودکان به آنها اعتماد و یا با آنان دوستی دارند، آموزگاران و مربیان و پزشک خانوادگی در زمره این افراد هستند. در موارد بحرانی تر، باید به مشاوره با روانشناسان روی آورد و از امکانات دانش روانشناسی و نیز مؤسساتی که با مسایل نوجوانان سر و کار دارند بهره گرفت.

منابع استفاده شده :

1. NRC- Handelsblad 2.7.97
2. NRC- Handelsblad 2.7.97
3. Nezawisimaya Gazata 18.01.94
4. Nezawisimaya Gazeta 4.11.94
5. Oost Europa Verkenningen sep. 96. P.12
6. Komsomolskaya Pravda 22.09.94
7. Nezawisimaya Gazata 27.10.94
8. Ilgun Nr.3 P.13
9. Oost Europa Verkenningen Sep.96
10. New Times Nr.39 92
11. Ilgun Nr.2 P.11

موسی

مقاله زیر از کیهان چاپ لندن گرفته شده است

دکتر ابراهیم محجوبی

مسائل جوانان

بلوغ

"بلوغ هنگامی است که پدر و مادرها شروع می کنند به عجب و غریب شدن، این جمله ای است که بر زبان يك نوجوان ۱۵ ساله المانی و خطاب به پزشک معالجه جاری شده است. ما اندک تاملی بر این جمله بسیار ساده میتوان تا حدودی روانشناسی پدیده بلوغ را در ذهن محسم ساخت.

در مرحله بلوغ، نوجوان همه چیز را طور دیگری می بیند. اصلاً افق های دیگری به رویشان گشوده میشود. اگر نیک بنکریم، در اینجا خود نوجوان است که "شروع میکند به عجب و غریب شدن". اما او این دگرگونی را نه در خویشتن بلکه در دیگران و در درجه نخست در پدر و مادر خویش می یابد! چرا که با آنان بیشترین برخورد را دارد. این حالت، هسته مرکزی دگرگونی ها در فرآورد بلوغ را تشکیل می دهد. بلوغ در واقع يك دوران گذار است. گذار از عوالم شیرین و لطیف کودکی به قلمرو جدی تر بزرگسالی. این دوره گذار، همانند هر روند انتقالی، نوسان ها و نشیب و فرازهای ویژه خود را دارد که ناشی از يك بی تعادلی معین اما قابل فهم است. بلوغ، يك فرآورد زیستی روانی اجتماعی ایبو پسیکو سوسیال است. به این معنا که بر بستر يك رشته تغییرات پیچیده بیولوژیکی در نوجوانان، روحیات و رفتار اجتماعی خاصی شکل می گیرد که بعداً خود این سه عامل در تأثیر متقابل همدیگر را تشدید می کنند.

داستان با يك رشته تغییرات هورمونی آغاز می شود. این تغییرات تقریباً هیچ عضو و اندامی از پیکر نوجوان را بی نصیب نمی گذارد. تغییرات پوست، موها، قدوقواره، شکل و قوام عضلات و ... از آن جمله اند. اما روان نیز کمتر از جسم

متأثر نمی شود. حالت های پرخاشگری، تحریک پذیری فوق العاده، عصبیت های انی، اختلالات خواب و بالاخره حالت های ترس افوبی و وحشت (پانیک) در زمه این تغییرات روحی اند. گاه، درون کرایبی، انزواجویی و حالت های انفرادگی خفیف نیز بدان اضافه می گردد. وقتی تن و روان، این همه دچار تحول و دگرگونی می شوند، بدینی و طبیعی است که رفتار اجتنابی نیز شاخص های تازه ای از خود نشان می دهد.

تحت تأثیر چنین فعل و انفعالات پیچیده ای، نوجوان یا به تعبیر دیگر این نیم کودک و نیم بزرگسال، در برخورد با دیگران، به ویژه بزرگسالان و از آن میان پیش از همه پدر و مادر، رفتار کاملاً دیگری در پیش می گیرد. از دید نوجوانانی که پا به مرحله بلوغ نهاده اند، پدر و مادرها موجوداتی غیرقابل تحمل، عقب مانده و در يك کلام عجب اند. به دلیل چنین نگرشی، آنها از همراهی کردن پدر و مادر در مجامع عمومی طفره می روند؛ غالباً از مهمانی رفتن با والدین و یا مهمان پذیرفتن سر باز می زنند؛ و بطور کلی به سختی حاضرند با والدین به محفل و یا رستوران و یا جایی نظیر آن بروند. برای آنها، در چنین مکان هایی، هر حرکت و رفتار پدر و مادر نظیر بلند خندیدن، بلند سخن گفتن و امثال آن نامطلوب و ناگوار است و اغلب سبب شرمساریشان می گردد. از همین رو، در محافل و اماکن عمومی، مدام به پدر و مادر نهیب می زنند و به اصطلاح غرغر می کنند. درست در همین مرحله است که بسیاری از پدر و مادرها نمی توانند این حالت ها را بشناسند و رابطه آنها با تغییرات دوران بلوغ برای خود توضیح دهند. در نتیجه، غالباً در برابر پرخاشگری ها و رفتار تند فرزندان نوجوان خود، یا متقابلاً پرخاشگری می کنند و یا اساساً عاجز و بی چاره می بینند. مدام این فکر در سرشان می چرخد که چه بر سر فرزندشان آمده و چرا اینقدر بدخلق و بدرفتار شده است.

توفانی در جسم و روح
مشاهدات نشان می دهد که در میان خانواده های ایرانی ساکن خارج از کشور، بسیاری از والدین، این حالت ها را به "غرب زدگی" و یا اروپایی شدن فرزندان تعبیر می کنند. غالباً گفته می شود که بچه ها بیش از پیش از ما فاصله می گیرند و یا گفته می شود که دیگر نمی شود زبان بچه ها را فهمید. این طرز تفکر یکسره عاری از حقیقت نیست. اما همه چیز را هم توضیح نمی دهد. به ویژه مسائل دوران بلوغ را. در همین جا می توان اما به صاحبان طرز تلقی فوق نوید داد که با فرو نشستن طوفان و صاف شدن مجدد آسمان، بچه ها طور دیگری می شوند و حتی گاه به پدر و مادر خویش نسبت به گذشته نزدیک تر می گردند.

چنانکه گفته شد بلوغ توفانی است که در همه زوایای جسم و روح نوجوان در می گیرد. آنان را بیچ و تاب می دهد و بر بال های نیرومند خود به هر سو می کشاند. نوجوان احساسات کاملاً تازه ای را تجربه می کند و عاجز از درک و توضیح آن، تنها با واکنش های خود واکنش هایی کمابیش عجب با خود و دیگران سخن می گوید. تنوع و تلون احساسات در این مرحله بی شباهت به گردش سریع ستونهای الوان نور در سالن های دیسکو نیست. هر لحظه رنگی و هر آن تابی دیگر! تا بیایی به یکی عادت کنی، دیگری از راه رسیده است! چنین است دنیای درون و برون نوجوانان در حال بالغ شدن، معمولاً هنگام توفان، آدمی در و پنجره ها را محکم می بندد، گوش به زنگ هر تکان و لرزشی می نشیند و حتی خود را برای برخی آسیب های احتمالی آماده می کند. در برابر توفان بلوغ نیز باید همین رفتار را در پیش گرفت! در برخوردهای روزمره با تازه بالغان باید آرامتر، محتاط تر و سنجیده تر از همیشه عمل کرد. تنش های جسمی و روحی آنان را به درستی و به موقع شناخت و در مقام توضیح آن برای خود و نوجوان برآمد. به ویژه اختلال های

Kitap dünyasında

Kitabyň ady: Dünýädäki Türkmenler
 Yazan : Dr. Mehmet Kiliç
 Basgy : F. Özsan metbugatçylygy
 Naşyr : Yazyjy
 Bursa 1997

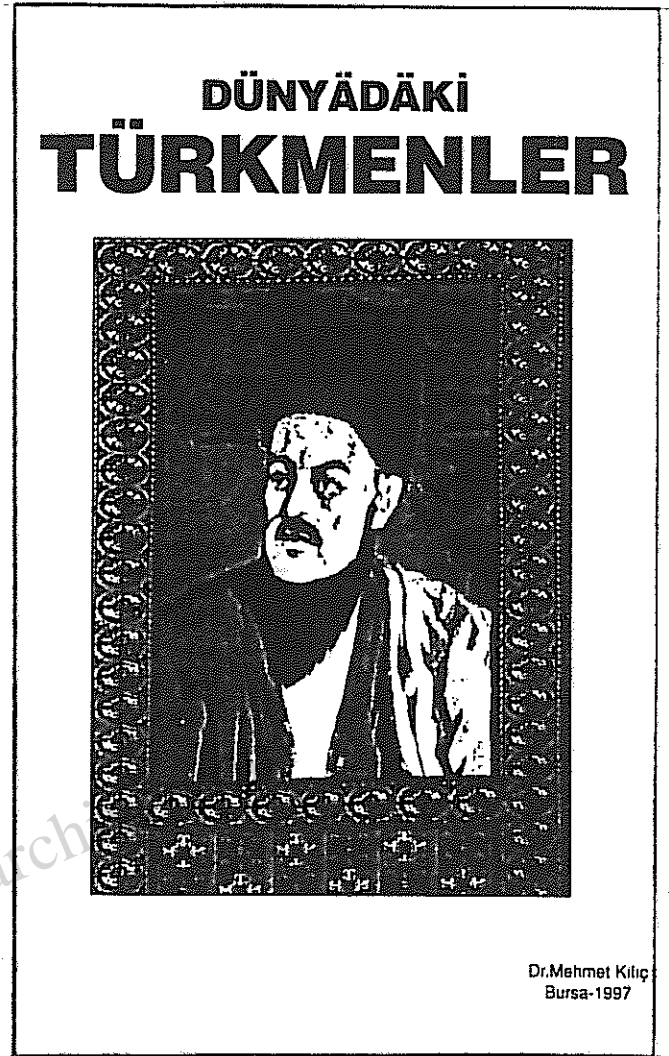
Dr.Kiliç bu kitabi esasy üç bölüme ýazyp, ony türkmen halky-nyň ebedi Şehitlerine bagyşlapdyr. Esasy themalar ynha şulardan ybaratdyr:

1- Türkmenleriň gadymy taryhy we türkmen diliniň taryhy ösüşi

2- Dünýä türkmenleri , olaryň ýaşayan ýurtlaryndaky häzirkäki hal-ýagdaýlary we ilat sanlary

3- Güldesse: Türkmenleriň 18-19 asyrlarda ýaşap geçen klassiklerinden käbirleriniň ömri we döredijiligi.

Türkmen halkynyň taryhda ýañadan doglup öz kimligini tanamagy ugrunda etýän aladalaryna gabat, şeýle kitaplaryň ýazylyp çykarylmagy we olary täze nesilleriň dykgatly okap öwrenmekleri bagtly gelejegi ýasamakda ähmiyetli derejelere eýedir.

Dr.Mehmet Kiliç
Bursa-1997

زیادی رسیده ایم. میدان دادن به احیای دوباره گرایشات پان ترکیستی. تقویت عوامل اسلامی و تلاش در جهت ایجاد نقش توسعه طلبی روسیه فاقد هر گونه زمینه ای است. ما از تقلید هر گونه مدلی، هر چند هم ظاهراً موفق، صرفنظر کردیم.

ولت : روابط ترکمنستان با اروپا بویژه با آلمان در آینده چگونه خواهد بود؟

نیازوف : ترکمنستان در زمینه همکاری با اروپای غربی تجربه دارد. در درجه اول به منظور من شورای امنیت و همکاری اروپاست که ترکمنستان به بیانیه آن پیوست. و اتحادیه اروپا که رابطه مستقیم با آن در سطوح بالا برقرار

مدت زمانی نامحدود ارزیابی میکنیم. اما این همکاری عاری از هرگونه سمتگیری بر علیه منافع کشور سوم میباشد. ولت: کشور شما روابط تجاری مهمی با سه کشور ترکیه، ایران و روسیه دارد. یعنی یک کشور عضو ناتو، کشوری اسلامی و بالاخره کشور کمونیستی سابق.

نیازوف: نه تنها روسیه بلکه ایران و ترکیه هم، منافع ژئوپلیتیکی در ترکمنستان دارند. ما هیچگونه تردیدی در آن نداریم که هر یک از این سه کشور میخواهند ترکمنستان را بعنوان کشوری با ثبات و بیطرف ببینند. ما با هر یک از این کشورها، مستقل از سمتگیریهای ایدئولوژیکی، به توافقات

مصاحبه خبرنگار دی ولت
با صفر مراد نیازف رئیس
جمهور ترکمنستان

ولت: بعد از استقلال هم، کشور شما روابط حسنه ای با روسیه دارد. در آینده روابط خود را با روسیه چگونه تنظیم خواهید کرد؟

نیازوف: ترکمنستان روابط خوبی با همه همسایگان خود دارد. مضمون سیاست درهای باز ما بدینگونه است. ما ترجیح میدهیم انتخاب شویم نه اینکه انتخاب کنیم. ما با روسیه روابط عمیقی داریم. ما تاثیر متقابل با روسیه جدید را بخشی از همکاری استراتژیکی با

ادامه از صفحه ۱۵

است. در حال حاضر برنامه ای در جهت همکاری با کمیسیون اتحادیه اروپا تدوین شده است که من آنرا در ماه نوامبر در بروکسل امضا خواهم کرد. ترکمنستان از اولین کشورهای نو استقلال یافته بود که برنامه همکاری برای صلح را پذیرفت. آلمان بعنوان یکی از اصلی ترین مصرف کنندگان گاز در اروپا نقش ویژه ای را بخود اختصاص میدهد و میتواند نقش کلیدی را در به مرحله انجام رساندن پروژه های سودده در زمینه استخراج نفت و گاز به عهده بگیرد. در حال حاضر شرکتهای مشترک هم وجود دارند. "زیمنس" در جهت مدرنیزه نمودن سیستم پزشکی و امور بهداشتی ما شرکت میکند و "مانس مان" در تاسیس یک پالایشگاه همیاری میکند.

ولت : بحرانهای افغانستان و تاجیکستان چه تاثیری بر ترکمنستان دارند؟

نیازوف : اینها تاثیر مستقیم بر سیاست درونی ما ندارند. ما تنها به ارسال کمکهای انسانی اکتفا میکنیم.

ولت : شما مایحتاج مهم مردم را مجانی در اختیار آنها میگذارید.

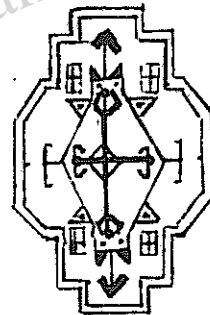
نیازوف : به مدت پنج سال است که مردم برق، آب و گاز و نمک را بطور مجانی دریافت میکنند که این خود کمکی است در جهت ثبات کشور و جلب رضایت مردم. برنامه ما این است که کشوری شکوفا و دمکراتیک با اقتصاد آزاد و مدرن و تامین اجتماعی با کیفیت بالا برای شهروندان ایجاد نمایم.

ولت : هنگام تدوین قانون اساسی خود تا چه میزان از سیستم دمکراسی غربی تاثیر پذیرفتید؟

نیازوف : اساس قانون اساسی کشور ما بر خاسته از تاریخ هزار ساله مردم ترکمن میباشد. من عمیقاً بر این عقیده ام، کاشتن مصنوعی فرهنگ دمکراسی بر زمینی که آمادگی آنرا ندارد، حکومت طبقات عامه را باخود به همراه خواهد داشت. ما دمکراسی را از جمعی شعارده فرا نمیگیریم. برای رسیدن به ارزشهای

جشن و سرور اهالی گرگان

با خیر استان شدن گرگان موجی از شادی و نشاط شهر گرگان و منطقه آن را فراگرفت مردم از ساعت های نخستین بامداد با بلند کردن صدای رادیو، بحث و بررسی نمایندگان مجلس شورای اسلامی را درباره این لایحه دنبال می کردند و در اوج هیجان منتظر رأی نهایی نمایندگان بودند. بالاخره با رأی موافق ۱۴۲ تن از ۲۰۶ نماینده، گرگان استان شد و استان مازندران به استانهای مازندران و گرگان تقسیم گشت. به محض اعلام خیر استان شدن گرگان شهروندان گرگانی به خیابانها ریختند و با توزیع شیرینی و ابراز شور و شفق، این مناسبت را جشن گرفتند و نورمفیدی نماینده خامنه ای در گرگان و کنبد نماز شکرگزاری برپا کرد و پیامی انتشار

که شما در نظر دارید. جامعه باید مراحل معینی را پشت سر بگذارد. ولت : چرا در ترکمنستان اپوزیسیون وجود ندارد؟

نیازوف : ما هیچ حزب ثبت شده دیگری نداریم. چرا که بنیانگذاران بالقوه احزاب، به تعداد کافی هوادار ندارند تا طبق قوانین ما بتوانند آنرا به ثبت برسانند. در عین حال ما نمیخواهیم مصنوعاً احزابی درست کنیم تا اینکه کشوری با سیستم چند حزبی شناخته شویم. ترجمه : یاز

داد. وی در پیام خود از مردم استان جدید خواست تا در راه سازندگی منطقه با دولت همکاری کنند. شهرستانهای گرگان، مینودشت، کردکوی، و علی آباد و همچنین شهرستان های ترکمن نشین کنبد کاووس و بندر ترکمن و بخش های آق قلا و کمیش تپه در محدوده استان گرگان قرار می گیرند و مرکز استان شهر گرگان خواهد بود. لازم به تذکر است که امام جمعه گرگان نور مفیدی روز پیش از بحث مجلس در نمازجمعه گرگان هشدار داد. که مردم منطقه با هوشیاری کامل مباحث و مذاکرات نمایندگان مجلس را در زمینه استان شدن گرگان دنبال خواهند کرد و انتظار مردم از مجلس و نمایندگان تصویب لایحه استان شدن گرگان است و استان شدن گرگان به نفع نظام و مردم است. دلایل استان شدن گرگان را میتوان از چند نظر چنین برشمرد:

- اهمیت اقتصادی ترکمنصحرا و

گرگان در ایران

- هم مرزی آن با ترکمنستان

- بیگانگی سیاست جمهوری اسلامی با

مسئله ملی

جالب توجه اینکه خبر استان شدن گرگان در مطبوعات خارج و داخل کشور بدون هیچگونه تحلیل و بررسی اوضاع ترکمن های ایران به عنوان یک خبر بی اهمیت انتشار یافت و این نشریات آگاهانه یا ناآگاهانه سکوت اختیار کردند. ترکمن های ایران همچنان در استان خراسان و استان جدید گرگان تقسیم شده اند (سابقاً بین استان مازندران و خراسان) عدم برخورداری از یک مرکز واحد اداری از جمله محرومیت هایی است که ترکمن های ایران از آن رنج میبرند. یکی نشدن مناطق ترکمن نشین از لحاظ سیستم اداری، عاملی است که مسلماً در رشد اقتصادی کشور بویژه منطقه تاثیر منفی در پی خواهد داشت. تجربه نشان داده است که شناخت افراد محلی از امکانات منطقه و آشنایی آنان با فرهنگ و آداب و سنن مردم در هماهنگ سازی رشد اقتصادی-اجتماعی در تطبیق با نیازها و شرایط منطقه نقش تعیین کننده ای دارد.

کاهش شدید ذخائر ماهی خاویار در دریای خزر

مروارید سیاه یا روزگار سیاه سرکوب صیادان توسط گارد ساحلی

به گفته کارشناسان، ذخائر ماهیان خاویاری دریای خزر در ۵ سال گذشته ۱۰ برابر کاسته شده و تجزیه و تحلیل اطلاعات آماری نیز نشان می دهند، که شمار ماهیان خاویاری دریای خزر از ۲۰۰ میلیون قطعه به ۵۰ تا ۶۰ میلیون قطعه کاهش یافته است. محمد پور کاظمی رئیس انستیتو بین المللی ماهیان خاویاری می گوید: میزان صید ماهیان خاویاری توسط شوروی سابق در سال ۱۹۸۱ معادل ۲۵ هزار تن بود در حالی که روسیه در سال ۱۹۹۶ معادل ۱۸۰۰ تن ماهی خاویاری صید کرد. گفته می شود ظرفیت تولید خاویار پیش از فروپاشی شوروی سابق سالانه ۲۵ هزار تن بود در حالیکه برداشت بی رویه و غیر علمی کشورهای حاشیه دریای خزر، و صید به شیوه دام گستر، روشی که در آن تور صیادی توسط صیادان ایرانی به شکل تور مخصوص ورزش والیبال در دریا مستقر می شود. ماهیان خاویاری نیز به دلیل داشتن پنج ردیف برجستگی بر روی بدن به سهولت در این دام ها گرفتار می شوند. حال هر چه چشم تورهایی که صیادان در بافت این نوع دام به کار می برند کوچک و کوچکتر باشد، احتمال گرفتار شدن ماهیان با ارزش خاویاری در آنها بیشتر است. لازم به تذکر است، که در هر دوره صید بطور متوسط یک میلیون و ۱۸۰ هزار انواع بچه ماهیان خاویاری توسط صیادان دام گستر صید می شد که حداقل ۵۰ درصد آن را جنس ماده تشکیل می داد. در صورتی که اگر این ماهیان به سن بلوغ می رسیدند هم اکنون از هر قطعه ماهی حداقل ۲ کیلوگرم

خاویار استحصال می شد. حاصل صید بی رویه ماهی خاویار کاهش شدید ظرفیت خاویار در دریای خزر را بدنبال داشته تا حدی که ظرفیت کنونی آن به ۵ هزار تن کاهش یافته است. صید به روش دام گستر در سال های قبل از انقلاب ممنوع بود. اما با روی کار آمدن جمهوری اسلامی ایران و عدم کنترل درست شیوه صید ماهی. صیادان به روش ابتدائی و مخرب صید دام گستر روی آوردند و در نتیجه لطافت غیر قابل جبرانی به ذخائر ماهیان خاویار وارد گردیده است. جمهوری اسلامی ایران مجبور گشته به موازات اعلام ممنوعیت صید به روش دام گستر، هفتاد میلیارد ریال معادل ۲۵ میلیون دلار برای خرید کارت صیادان دام گستر پرداخت کند. گفتنی است که حدود ۲ هزار و پانصد صیاد دام گستر در سواحل خزر به صید ماهی اشتغال دارند. شبکه های ماهیایی در ایران و روسیه و آذربایجان بیش از نیمی از خاویار دنیا را بطور قاچاق وارد بازار جهانی می کنند. بر اساس برآوردها حدود ۲۵۰ تن خاویار طی سال گذشته به بازارهای جهانی عرضه شده که ۲۵۰ تن آن به صورت رسمی از سوی جمهوری اسلامی و روسیه صادر شده است و بقیه بصورت غیر رسمی به بازار عرضه شده اند. صیادان و ساکنین شهرهای حاشیه خزر هیچگونه سودی از صادرات خاویار نمی برند. بلکه به شدت توسط مأموران ج.ا. مورد آزار و اذیت قرار میگیرند. هم اکنون فصل صید در آبهای خزر آغاز شده است. صیادان مجازی که در انتظار فصل صید بودند با شادی و امید در آب تور گشودند تا روزی خود را از دریای خزر صید کنند. صیادان ناگزیرند طبق ضابطه شیلات تورهای استاندارد خود را به شیلات ارائه دهند و اجازه صید بگیرند. صیادان دریای خزر حتی با داشتن مجوز صید نیز از سوی گارد ساحلی دستگیر و زندانی میشوند یا تورهای آنها مصادره می شوند. در هفته های اخیر با آغاز فصل صید رسانه های گروهی ج.ا.ا. از تنش های بی دلیل

خبر دادند که میان صیادان و گارد ساحلی بوجود آمده بود. سرکوب صیادان در حالی انجام میگیرد که انحصار صادرات خاویار در دست شیلات است و دولت چه در زمان شاه و چه پس از انقلاب به شدت کنترل صادرات خاویار را در دست دارد و صیادان و ساکنین سواحل خزر هیچ سودی از این مروارید سیاه نمی بینند.

خبرگزاری ایرنا: بازگشت قزاق های ایران به وطن اجدادی

وزارت حمل و نقل و ارتباطات قزاقستان شرکت ملی هواپیمایی این کشور را (آیر قزاقستان) برنده مناقصه ای معرفی کرد که برای انتقال قزاق های مقیم ایران و مغولستان اعلام شده است. ایر قزاقستان برای انتقال قزاق های مقیم ایران ۱۱ میلیون و ۷۴۷ هزار تنگه معادل ۱۵۶ هزار و ۶۲۶ دلار تقاضا کرده است. قزاق های ایران که در ترکمنصحرا زندگی میکنند، بنا به ادعای ایرنا در سال ۱۹۲۰ در پی بروز قحطی بزرگ در قزاقستان به ایران مهاجرت کردند و هم اینک پس از استقلال قزاقستان عده ای از آنها که مایل به بازگشت به وطن اجدادی خود بودند به این کشور بازگشتند. جالب توجه اینکه این خبرگزاری از کتاب جدید قاسم ژامرت توقایف وزیر خارجه قزاقستان با عنوان تحت لوای قزاقستان نقل میکند قزاق های مقیم ایران به میل خود با سپاس فراوان از میهمانوازی ملت و دولت ایران به کشور خود باز میگردند.

اخبار ترکمن صحرا و منطقه

مانور نظامی جمهوری اسلامی ایران در ترکمنصحرا

کنبد و آق قلا - در آستانه فرا رسیدن هفته دفاع مقدس، مانور آموزشی . رزمی لشکر ۲۵ کربلا امسال در منطقه کنبد کاووس برگزار شد. فرمانده لشکر ۲۵ کربلا اظهار داشت: این مانور با حضور تیپ سوم لشکر ۲۵ کربلا در وسعتی بالغ بر ۴۰ کیلومتر مربع در منطقه انجام می پذیرفت. مانور نظامی در سالهای گذشته در شمال آق قلا انجام می گرفت و علاوه بر ویرانی و نابودی زمین های مرتعی باعث آلودگی محیط زیست و خطرات جانی ساکنین روستاهای اطراف را نیز در بر داشته است. در این مانورها علاوه بر سلاح های سبک و کالیبر کوچک ، خمپاره و تانک نیز بکار گرفته شده است.

بهره برداری از ۲۳ طرح تولیدی و خدماتی در گنبد

کنبد- در نیمه اول امسال با صرف هزینه ای معادل ۲ میلیارد و ۹۰۲ میلیون و ۷۵ هزار ریال طرح هایی در زمینه های عمرانی ، تولیدی ، دامی ، ترویجی و خدماتی به بهره برداری رسید. محمد ابراهیم محمد خانی مدیر جهاد سازندگی کنبد گفت: این طرح شامل آبرسانی ، زیر سازی و آسفالت راههای روستائی ، نوسازی و بهسازی اماکن دامی ، پروار بندی ، مرغ کوشتی ، احداث بندهای خشک جین و کابیولی مرکز آموزش قالیبافی و ایجاد دار قالی می باشد. با آغاز به کار این طرح های تولیدی ، خدماتی و ترویجی ۶۷۰ امکان شغلی جدید در شهرستان گنبد ایجاد شده است.

دریای خزر ، تشکیل دوره های مختلف آموزشی ، بررسی عضویت اعضای جدید و انتخاب دومین ریاست دوره ای اتحادیه دانشگاههای دولتی کشورهای حاشیه دریای خزر اعلام کرد. وی اهداف دیگر این اجلاس را بررسی مسائل تاریخی و فرهنگ ملل کشورهای عضو ، انتشار مجله علمی و بررسی طرح های پژوهشی شیلات ذکر کرد. در اجلاس کرگان هیأت های علمی دانشگاههای کشورهای روسیه ، جمهوری آذربایجان ، قزاقستان ، ترکمنستان ، ازبکستان ، داغستان و نیز دانشگاههای کرگان ، مازندران ، و کیلان شرکت کردند. لازم به تذکر است که نخستین اجلاس این اتحادیه یکسال پیش در بندر آستاراخان روسیه برگزار شده بود. دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی کرگان که میزبانی امسال این اجلاس را داشت ، با ۹ دانشکده ، دو هزار و ۱۲۵ دانشجو و ۱۰۷ عضو هیأت علمی بیش از ۴۰ سال سابقه فعالیت آموزشی دارد.

یک و نیم میلیون واحد دامی ، امسال بر اثر خشکسالی تلف شد

کرگان - علی صدیق رئیس سازمان عشایری ایران در کرگان گفت: امسال یک میلیون و نیم واحد دامی عشایر بر اثر خشکسالی و نابودی مراتع تلف شد. بنا به ادعای وی ، اکنون ۲۰ میلیون هکتار از مراتع و جنگل های کشور در اختیار عشایر است و آنها بدلیل نیاز به سوخت و هیزم ناچارند از بوته های مراتع و یا چوب های جنگل استفاده کنند که این مسئله بویژه در زمان خشکسالی خسارات جبران ناپذیری به آوری است که ۸۰۰ هزار هکتار از مراتع ترکمنصحرا نیز دچار بیماری گیاهی شده و دولت هنوز هیچگونه چاره اندیشی نکرده است.

گرگان میزبان اجلاس دانشگاههای دولتی کشورهای حاشیه خزر

کرگان - دومین اجلاس منطقه ای دانشگاههای دولتی کشورهای حاشیه دریای خزر مهر ماه امسال ، در دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی کرگان برگزار شد. نماینده جمهوری آذربایجان بهادر حسین اف میگوید: وضعیت فعلی حوزه دریای خزر بسیار نگران کننده است و بایستی مسولان پنج کشور حاشیه دریای خزر سریعاً برای جلوگیری از این روند تخریب چاره جویی کنند. حسین اف ، قانع کردن افکار عمومی و نیز دولت های ذینفع با استدلالهای علمی و ارائه راه حل های عملی را تنها راه دستیابی به این امر دانست . دبیر اجلاس ، نور محمد تربتی نژاد اهداف این اجلاس را بررسی علمی منابع

کشت گیاه ویژه مرتعی برای نجات مراتع کمش دغه

کمش دغه - کونه مرتعی پوک سینه لیا که از کونه های با ارزش گیاهی و خوراک دام است ، در مراتع قرق شده کمش دغه در شرق مازندران با شرایط آب و هوایی و خاک این منطقه سازگار شده است . گیاه پوک سینه لیا از لحاظ درصد تولید علوفه در واحد سطح از راندمان بالائی برخوردار است . با خاکهای شور ، مراتع ساحلی و آبهای زیر زمینی سازگار شده و همه ساله بذر فراوانی تولید می کند.

تخریب جنگل های گرگان و گنبد

استفاده سنتی و غیر اصولی از جنگل توسط جنگل نشینان . همراه با بهره برداری دوکانه از جنگل های کرکان و گنبد شده است و به عنوان مهمترین عامل تخریب . نتایج زیانباری به منابع طبیعی وارد میسازد . یکی از کارشناسان ارشد جنگل اداره کل منابع طبیعی کرکان و گنبد میگوید: ساکنان داخل و حاشیه جنگل ها به لحاظ ساختار کار و زندگی به منابع موجود در جنگل وابسته اند . آنها برای گسترش زمین های کشاورزی . اراضی جنگلی را به زمین زراعتی تبدیل میکنند و به منظور تامین سوخت . از چوب درختان استفاده زیادی میبرند . از طرف دیگر . دامداران جنگل نشین نیز به روش کاملاً سنتی . در داخل جنگل دامداری و جهت تغلیف دامها . از سرشاخه درختان جنگلی و نهالهای تازه روییده استفاده میکنند . که این مسئله سبب تخریب خاک عرصه های جنگلی شده و ضمن کاهش کیفیت درختان . آینده و حیات جنگل را بخطر میاندازد . این کارشناس می افزاید: روستائیان و دامداران در فصل پائیز به جمع آوری بذر بلوط که یکی از مهمترین گونه های بذر جنگل های کرکان و گنبد است . از سطح این جنگل ها میبردازند که این اقدام . رویش نهالهای بلوط را ناممکن و آینده آن را مختل میسازد . وی عواملی همچون آفات و بیماری ها . آتش سوزی . لغزش . و رانش مناطق جنگلی . بهره برداری از معادن سنگ . شن و زغال را به عنوان دیگر علل تخریب جنگل ها برشمرد و می گوید: ۹۰ درصد چشمه های پرآب داخل جنگل که از دل زمین میجوشد . به منظور تامین آب آشامیدنی . از محل سرچشمه به شهرها و روستاهای حاشیه جنگل لوله کشی شده است و حتی در بعضی از مناطق جنگل . تنها چشمه موجود . از محل سرچشمه به خارج از آن لوله کشی شده و قطره آبی برای استفاده حیات وحش آن منطقه باقی نمانده است . به دلیل ضعف دانش فنی در بهره برداری صنعتی که توسط بخش های

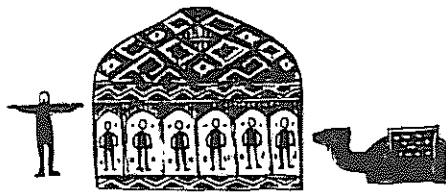
خصوصی و شرکت های تعاونی در منطقه انجام میشود . در بعضی از مواقع خساراتی بیش از حد طبیعی به جنگل ها وارد میشود .

ششصد کیلوگرم مواد مخدر در گرگان و ترکمنصحرا کشف شد

بنا به گفته غلامرضا مسرت . فرمانده منطقه انتظامی در کرکان . در شش ماه نخست امسال بیش از ۶۰۰ کیلوگرم انواع مواد مخدر در منطقه کشف و ضبط شده است و تعدادی از قاچاقچیان حرفه ای دستگیر و تحویل مقامهای ذیصلاح شدند . لازم به یادآوری است که پرویز فلاح یکی از مقامات انتظامی شمال ایران نیز در مصاحبه ای با آیرنا در ساری میگوید: در ماه گذشته بیش از ۱۳۲ کیلوگرم انواع مواد مخدر از عوامل تهیه و توزیع این مواد در شهرهای مختلف کشف شد و در این ارتباط چهار دستگاه خودرو . دو دستگاه موتور سیکلت و بیش از ۲۸ میلیون ریال وجه نقد کشف شد .

سیل در شرق ترکمنصحرا خسارت بیار آورد

بارندگی های اخیر در شمال ایران موجب بروز سیل در شرق ترکمنصحرا شد در نتیجه آن راههای ارتباطی ۲۵ روستا به مرکز کالیکش و شبکه آبرسانی ۱۷ روستا به بخش مراوه تپه قطع شد و پل قازانقایه و جاده کلیداغ به چاتال نیز کاملاً تخریب شد . این حادثه منجر به آبرفتگی ۳۰ واحد مسکونی . ۲۵۰ هکتار از مزارع سویا . تلف شدن ۱۲ راس گاو . تخریب یک دهنه پل و از بین رفتن سه دستگاه خودرو شده است . بارندگی های اخیر همچنین به دو واحد آموزشی و یک واحد مخابراتی روستایی به میزان ۴۰ درصد آسیب وارد کرده است .

پرورش اسب ترکمن در بجنورد رونق می گیرد

بجنورد- با اجرای طرح های اصلاح نژاد . پرورش اسب ترکمن در شهرستان بجنورد رونق می گیرد . برای این منظور چهار گروه از جهاد سازندگی خراسان در مناطق کیفان . راز . جرگلان و غلامان طی سال گذشته از اسب های اصیل ترکمن سرشماری کردند . در این سرشماری حدود یکهزار اسب اصیل ترکمن شناسایی و برای تعدادی شناسنامه صادر شد . ترکمن های راز و جرگلان بجنورد که حدود ۶۰ درصد از ساکنان منطقه را تشکیل می دهند . ۸۰ سال پیش به این منطقه مهاجرت کردند . هم اکنون در این منطقه ترکمنانی از طایفه نخوری . کولان و تکه زندگی می کنند . مدیر جهاد سازندگی بجنورد می گوید : برای جلوگیری از نابودی نسل اسب اصیل ترکمن در این منطقه می بایستی ایستگاه پرورش اسب ایجاد شود .

بیش از ۳۴ میلیارد ریال کالا از مازندران صادر شد

در شش ماهه اول سال جاری ۲۰ هزار و ۲۲۰ تن کالا به ارزش ۳۴ میلیارد و ۵۴۸ میلیون ریال از استان مازندران صادر شد . اسدالله مجیدی . مدیر کل استاندارد و تحقیقات صنعتی مازندران می گوید: این فرآورده ها شامل صنایع غذایی . شیمیایی . الکتریکی . مکانیکی . سلولزی و نساجی بوده است . وی گفت که این کالاها به آسیای میانه صادر شده است .

انتقال برق از ترکمنستان به ایران

لندن - هفته نامه اقتصادی میدل ایست اکونومیک داجیست (مید) چاپ لندن. مینویسد. در پایان سال جاری میلادی یک طرح خط انتقال برق میان شهرهای نیبت داغ در ترکمنستان و علی آباد در ایران به بهره برداری خواهد رسید. طول این خط انتقال نیرو ۲۲۰ کیلومتر است. و ۲۰۰ تا ۵۰۰ مگاوات برق در ساعت منتقل خواهد کرد. با تکمیل این طرح ترکمنستان امیدوار است بتواند از زمستان امسال از طریق شبکه برق ایران به ترکیه و ارمنستان برق صادر کند.

اتحادیه ترکمن های عراق ، حمایت ترکیه از بارزانی را محکوم کرد

رادیو اتحادیه میهنی کردستان عراق گفت : اتحادیه ترکمن های عراق با انتشار بیانیه ای دخالت ترکیه در مسائل داخلی کردستان عراق و حمایت ارتش این کشور از نیروهای بارزانی را محکوم کرد. در این بیانیه بنا به ادعای این رادیو آمده است. که حمایت ترکیه از نیروهای بارزانی در جریان درگیریهای اخیر موجب نگرانی ترکمن های عراق شده است و از دولت ترکیه خواسته شده ضمن رعایت بیطرفی در مسائل داخلی شمال عراق نقش خود را به عنوان یکی از کشورهای ناظر بر مذاکرات صلح در منطقه حفظ کند. دفتر سیاسی اتحادیه ترکمن های عراق در بیانیه خود پیروزی های اخیر اتحادیه میهنی و تصرف بخش عظیمی از مناطق تحت کنترل بارزانی را به جلال طالبانی تبریک گفته. و سیاست های مسعود بارزانی برای همکاری با ارتش ترکیه و نقض تمامیت اراضی عراق را محکوم کرده است.

سه کارخانه آلاینده هوا تعطیل شد

سه کارخانه آسفالت کنبند. بندرترکمن و کارخانه پنبه پاک کنی فلسفی در گرکان (تاکنون بخش بوجاری بذر کتدم کارخانه پنبه پاک کنی فلسفی با اخطار اداره کل حفاظت محیط زیست گرکان و کنبند تا زمان اخذ مجوز متوقف شد.) بدلیل ایجاد آلودگی هوا و ایجاد مزاحمت و ناراضیاتی برای مردم تعطیل شد. مسئول گروه تحقیقات و نظارت زیست محیطی اداره کل محیط زیست گرکان و کنبند در این مورد گفت : کارخانه آسفالت کنبند یکی از منابع آلوده کننده خطرناک بود که به مدت ۲۰ سال در مدخل ورودی این شهرستان بدون رعایت مقررات زیست محیطی اقدام به فعالیت می کرد و بر اثر بی توجهی مسئولان آن پس از سه دوره قانونی از سوی شعبه ۱۲ دادگاه استان مازندران به علت پراکنده ساختن دود غلیظ ناشی از سوخت نفت سیاه و پخش گردوغبار آغشته به قیر به مقدار وسیع تعطیل شد. کارخانه پنبه پاک کنی فلسفی واقع در شهرک بهارستان گرکان به علت نشر گردوغبار آغشته به مواد قارچ کش که بدون رعایت ضوابط زیست محیطی اقدام به استقرار دستگاههای بوجاری کتدم در این کارخانه کرده بود به دستور دادگاه تعطیل شد. کارخانه آسفالت شهرداری بندر ترکمن نیز به علت شکایت کشاورزان منطقه و ایجاد آلودگی با پی گیریهای کارشناسان حفاظت محیط زیست بر اساس رای دادگاه تعطیل و فعالیت آن متوقف شد.

یک فیل ماهی ۲۴۲ کیلوگرمی در صیدگاه بندر ترکمن صید شد

بندر ترکمن - یک فیل ماهی به وزن ۲۴۲ کیلوگرم و به طول ۲۹۶ سانتیمتر در صیدگاه بندر ترکمن صید شد. از این فیل ماهی ۲۳۸۶ کیلوگرم خاویار درجه یک بدست آمد. این دومین صید فیل ماهی درشت پیکر از ابتدای فصل صید جاری بوده است. صید این گونه فیل ماهی که از با ارزشترین ماهیان خاویاری محسوب می شود. منحصراً در ناحیه شیلاتی بندر ترکمن صورت می گیرد. شیلات بندر ترکمن و ناحیه آن با پنج صیدگاه تحت پوشش و با در اختیار داشتن ۱۱۹ قایق صیادی ۴۳ درصد خاویار ایران را تولید می کند.

طرح سالم سازی دریای خزر

سازي - امسال ۸۰ طرح سالم سازی دریای خزر (محدوده هائی که از نظر شنا تحت کنترل قرار دارند) در سواحل استان مازندران ایجاد شد. طبق گزارش ناحیه انتظامی مازندران تعداد غرق شدگان در دریای خزر بیش از سال گذشته بوده و طرح سالم سازی برای جلوگیری از قربانیان بیشتر انجام می گیرد و اکثر کسانی که غرق شدند. مسافرانی بودند. که به دلیل آشنا نبودن به فن شنا و بعثت شنا در منطقه خارج از محدوده طرح سالم سازی دریا جان باختند.

دستگیری یکی از اعضای باند شکار در علی آباد

یکی از اعضای باند بزرگ صید بازهای شکاری توسط ماموران حفاظت محیط زیست در علی آباد دستگیر شد. فرد دستگیر شده اهل برازجان است و هر

ساله برای صید و شکار بازهای با ارزش به گرکان و کنبند عزیمت می کرده و دست به شکار پرندگان می پرداخته. که تحت حمایت قرار داشتند. شکارچیان متخلف هر یک از بازهای صید شده را در کشورهای حاشیه جنوبی خلیج فارس حداقل به بهای ۲۰ میلیون ریال می فروشند.

حوزه دریای خزر

آلودگی دریای خزر توسط جمهوری اسلامی ایران

ایران

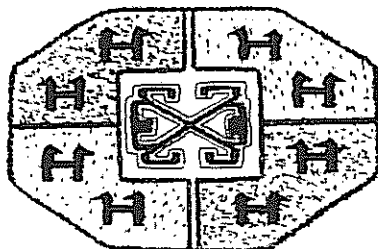
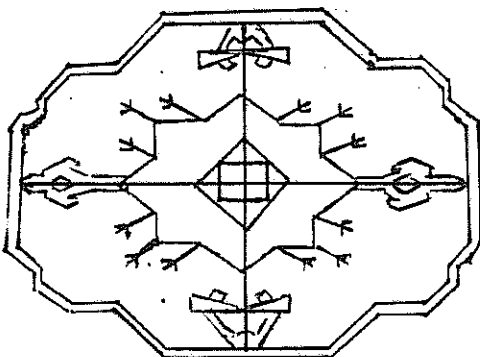
کیلان - شعبانعلی نظامی . رئیس مرکز تحقیقات شیلات کیلان گفت : بیش از ۴۰ درصد ماهیان دریای خزر در حوزه جنوبی . در فصل تخم ریزی ناکزیر به مهاجرت به رودخانه ها و تالاب انزلی هستند . سیستم با ارزش آبی به سبب سرازیر شدن فاضلاب های شهری و صنعتی شهرهای رشت . انزلی . و پسات های کشاورزی . دستخوش تغییرات وسیعی گردیده و شرایط تخم ریزی طبیعی ماهیان . دچار اختلال شده است . بر اساس برآورد کارشناسان شیلاتی سالانه ۹۰ تن کود شیمیایی و دو هزار تن سموم به تالاب انزلی که زیستگاه ماهیان حوزه جنوبی دریای خزر است ریخته می شود .

بخش هانی از شیلات خصوصی می شود

محمد سعیدی کیا . وزیر جهاد سازندگی گفت : بخش هانی از شیلات که مردم توانائی اداره آن را دارند . باید به مردم واگذار شود . صادرات کشور در زمینه شیلات . در سال ۱۳۷۸ منحصر به خاویار . ماهی خاویاری و میگو بود . اما در حال حاضر محصولات صادراتی این بخش به ۲۰ قلم رسیده و تعداد شرکت های تولید کننده و صادر کننده افزایش یافته است . ارزش خاویار ایران نسبت به ده سال گذشته به طور چشمگیری ارتقاء یافته است و متوسط قیمت این محصول در بازارهای خارجی از هر کیلوگرم ۱۶۱ دلار در سال ۱۳۶۶ به ۲۴۷ دلار در سال ۱۳۷۵ افزایش یافت . واگذاری بخشی از شیلات به شرکت های خصوصی به معنای پایان یافتن قدرت مطلقه شرکت شیلات است . که از ابتدا توسط دولت اداره می شود .

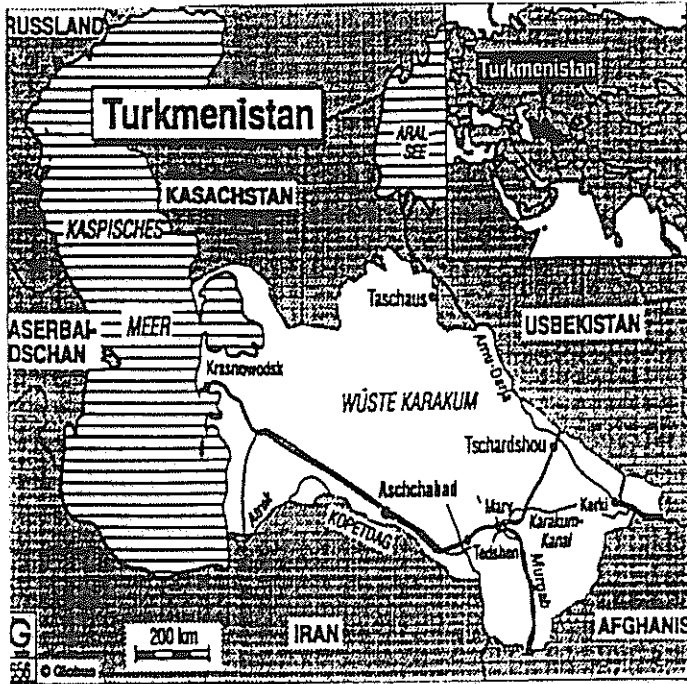
آما آتا - کارشناسان قزاقستانی دریای خزر تأیید می کنند . که آلودگی خزر در دو ماه اخیر باعث مرگ دو میلیون ستاره دریایی شده است . این کارشناسان می گویند : حجم بالای آلودگی خزر مانع از دریافت اکسیژن توسط آبزیان شده است و بیم آن می رود چنانچه اقدامی عاجل برای جلوگیری از آلودگی بیشتر دریا نشود . خزر در آینده نزدیک با یک فاجعه زیست محیطی غیر قابل جبران مواجه خواهد شد . پیش از آن کارشناسان ایرانی نیز خبر از مرگ انبوه ستاره های دریایی در خزر داده بودند . آلودگی خزر باعث آن شده است تا حجم صید ماهی های خاویاری در این دریا نسبت به سال های ۸۰ میلادی هشت برابر کاهش یابد . بنابر گزارش نهادهای بین المللی . در حال حاضر روزانه ۷۰۰ هزار متر مکعب فاضلاب شهر باکو مرکز جمهوری آذربایجان بدون آنکه تصفیه گردد . وارد خزر می شود و بر طبق گزارش سازمان توسعه صنعتی ملل متحد (یونیدو) ساحل خزر در جمهوری آذربایجان ۲۰ برابر بیشتر از حد قابل تحمل برای موجودات دریا . آلوده است . علاوه بر جمهوری آذربایجان برخی دیگر از جمهوری های کناره خزر نیز فاضلاب های خانگی و صنعتی خود را بدون آنکه تصفیه شود . وارد خزر می کنند . یونیدو در گزارش خود گفته است . که ساحل خزر در قزاقستان و روسیه پنج برابر حد قابل تحمل آبزیان . آلوده است .

لنو سالنیکوف کارشناس روس و استاد دانشگاه آستاراخان میگوید : مکان هانی در دریای خزر شناسائی شده است که از شدت آلودگی . هیچ موجود زنده ای در آن دیده نمی شود . وی میافزاید : شدت تخریب در حوالی رودخانه ولگا که مصب اصلی ورود آب به دریای خزر است . به حدی است که کارشناسان آن را منطقه سیاه مینامند . وجود آلودگی در نزدیکی مصب این رودخانه سبب نابودی آبزیان است . سالنیکوف میگوید . قبل از فروپاشی شوروی هیچ چاه نفتی در این حوزه آبی وجود نداشت ولی اکنون وجود بیش از صدها چاه نفت . آلودگی را شدت بخشیده است . وی بالا آمدن آب و وجود بادهای فصلی را در شمال دریای خزر . سبب جابجائی آلودگیهای نفتی عنوان کرد . تحقیقات تازه نشان میدهد . در بخش شمالی دریای خزر حتی در عمق دو و نیم متری بستر دریا . نشان از تخریب سیستم اکولوژیکی دارد . بررسی های علمی نشان میدهد که برخی از گونه های آبی برای بقا مجبور به ایجاد تغییراتی در سیستم حیاتی خود شده اند . کارشناس روس میگوید : سیر صعودی نوسانات سطح آب دریا از سال ۱۹۷۶ آغاز شد و میزان این افزایش اکنون حدود دو و نیم متر ثبت شده است .

آسیای میانه و منطقه

چاپ یک میلیون جلد
کتاب قرآن در ساری
برای آسیای میانه

ساری - حجت الاسلام سید ضیا میرعمادی یکی از اعضای هیئت مدیره موسسه الباقیات و الصالحات در ساری گفت : یک میلیون جلد کتاب قرآن مجید امسال از سوی این موسسه برای استفاده مسلمانان خارج از کشور بخصوص کشورهای مسلمان آسیای میانه منتشر می شود. وی همچنین افزود : برای نشر این تعداد کتاب مبلغ پنج میلیارد ریال از سوی این موسسه اختصاص یافته است . لازم به تذکر است که این موسسه انتشاراتی کار خود را در سال ۷۲ آغاز کرد و هدف آن تبلیغ دین اسلام و نفوذ جمهوری اسلامی ایران در کشورهای آسیای میانه است.

کشف یک تندیس ۲ هزار ساله در ترکمنستان

گروهی از باستانشناسان ، تندیس کلی یک انسان را در جنوب ترکمنستان کشف کردند که وجود تمدن درخشان بشری را در منطقه مارکوش ، در ۲ هزار سال قبل از میلاد به اثبات میرساند. منطقه مارکوش ترکمنستان ، که در متن های کهن تاریخی مارکیانا نامیده میشود. یکی از منشاهای دین زرتشت شناخته میشود. این کشف توسط گروهی از باستانشناسان ترکمنستانی ، ایتالیایی و روسی انجام شد. کارشناسان میگویند. تندیس کشف شده. به انواع کشف شده در شمال افغانستان و بین النهرین شباهت زیادی دارد. ویکتور ساریاندنی رئیس روسی گروه باستانشناسان میگوید در کتاب مقدس زرتشتی ها و کتیبه های برجای مانده از آن زمان داریوش اول. از

مارکوش به عنوان سرزمین خوشبختی نام برده شده است. ساریاندنی و گروه همفکران وی ، پیش از این. چهار آتشکده بزرگ زرتشتی ها را در جنوب ترکمنستان کشف کرده اند. وی میگوید تا زمان کشف های اخیر هیچ کس تصویری درباره وجود تمدن درخشانی در منطقه مارکوش و جانشین بزرگ تمدن بین النهرین نداشت.

مهاجرت پرنندگان به تالاب های ترکمنصحرا

با آغاز فصل سرما در مناطق سیبری و ایسلند. دهها هزار پرنده زیستگاههای خود را ترک کرده و به تالاب های آلاکول. آچی کول. آما کول و کمیش تپه رساننده اند. مجموعه تالاب های ترکمنصحرا که در استپ های حاشیه نوار مرزی شمال ایران واقع شدند به علت قرار داشتن در منطقه خشک کویری از اهمیت فراوانی برخوردارند. وجود منابع غنی گیاهی و جانوری و اجتماع گونه های متنوع پرنندگان. این تالاب ها را در ردیف ۱۸ تالاب بین المللی قرار داده است.

گسترش اسلام در قرقیزستان

مسکو- روزنامه پراودا چاپ مسکو نوشت : دین اسلام در قرقیزستان با سرعت چشمگیر و غیر قابل تصویری در حال توسعه میباشد و استقبال از تحصیل در دروس دینی باعث شده است تا بسیاری از مشتاقان برای تحصیل به کشورهای دیگر رهسپار شوند. طی سالهای گذشته بنا به نوشته این روزنامه دهها مدرسه دینی در قرقیزستان افتتاح شده است و صدها نفر در آنها به تحصیل مشغول هستند. تنها در آموزشگاههای علوم دینی مصر حدود ۲ هزار طلبه قرقیزستانی سرگرم تحصیل میباشند. تنها در استان اوش دو هزار مسجد جدید افتتاح شده است و افراد متمول به سازماندهی و توسعه آنها علاقه زیادی نشان میدهند. پراودا نوشت با آنکه دولت قرقیزستان خود را یک دولت غیر مذهبی میداند اما راه برای توسعه اسلام در این کشور کاملاً گشوده است .

نیازوف به دکتر جراح قلب خود اسب هدیه داد

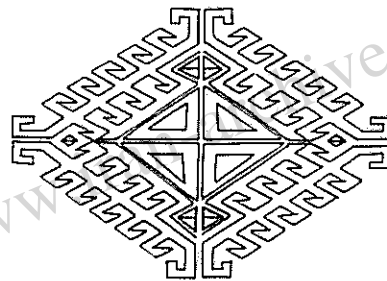
صفر مراد نیازوف به یک دکتر جراح آلمانی یک اسب اصیل ترکمنی هدیه کرد. علاوه بر رئیس جمهور روسیه یلتسن، رئیس جمهور اسبق فرانسه، نخست وزیر سابق انگلیس میجر و برخی از رهبران دیگر از جمله هاشمی رفسنجانی، رئیس جمهور سابق ایران این اولین بار است که یک اسب اصیل ترکمنی از سوی نیازوف به یک مقام غیر دولتی یعنی به دکتر جراح آلمانی آقای هاینس مایسنر پیشکش می شود. آقای مایسنر دکتر جراح و رئیس مرکز قلب بیمارستانی در شهر مونیخ آلمان است. قیمت اسب دریافتی او ۹۰ هزار مارک ارزیابی می شود. در دنیا فقط برخی از افراد سرشناس داری چنین اسبی می باشند. گفته می شود بنا به توصیه این دکتر متخصص به نیازوف، کنسرن اتوموبیل سازی مرسدس بنز موفق به دایر نمودن یک مرکز بزرگ سرویس و سالن فروش ماشین های سواری و باری در عشق آباد گردیده است. هزینه آن بالغ بر ۵ میلیون مارک است. که در کشورهای مشترک المنافع بزرگترین سالن نمایشگاه محسوب می شود.

ایران در ترکمنستان جشن مذهبی برگزار کرد

کنسولگری ترکمنستان در شهرهای استان آماری ترکمنستان جشن مذهبی به مناسبت میلاد حضرت علی برگزار کرد. این جشن در مسجد جامع شهر یول آتان با شرکت بیش از هزار نفر برگزار شد و همچنین در شهر آبیرام عالی نیز این جشن ها از سوی کنسولگری ترکمنستان برگزار شد.

آسیای میانه عاری از سلاح های هسته ای

با ابتکار ازبکستان برای عاری سازی آسیای مرکزی از سلاح های هسته ای یک نشست بین المللی در تاشکند، پایتخت این جمهوری برگزار شد. در این نشست، نمایندگان سازمان های بین المللی از جمله سازمان ملل متحد، کنفرانس امنیت و همکاری اروپا، سازمان بین المللی انرژی هسته ای، سازمان منع سلاح های هسته ای در آمریکای لاتین، کنفرانس اسلامی و ناتو شرکت داشتند و از این ابتکار ازبکستان حمایت به عمل آوردند. از میان کشورهای آسیای میانه تنها کشور قزاقستان دارای قدرت اتمی بوده و وارث آزمایشگاههای اتمی شوروی سابق در کشورش است.

اعزام حجاج ازبک به عربستان توسط ایران

تاشکند - یک شرکت خصوصی ایرانی فعال در امر گردشگری قراردادی را با سازمان جهانگردی ازبکستان برای انتقال زائران این کشور به عربستان امضاء کرد. زائران ازبکستانی به موجب این قرارداد، از طریق زمین و از راه ایران - کویت به عربستان خواهند رفت و این امر هزینه سفر آنها و طول مدت مسافرت را به میزان چشمگیری کاهش می دهد. زائران ازبکستانی، بیشتر از راه ایران، ترکیه، سوریه و اردن به عربستان می رفتند. این شرکت ایرانی قرار است قراردادهای مشابهی را نیز با دیگر کشورهای آسیای مرکزی امضاء کند.

کمبود آب در ترکمنستان

کانال قره قوم بزرگترین کانال مصنوعی جهان است که با یک هزار و ۲۰۰ کیلومتر مربع در منطقه خشک و بیابانی ترکمنستان احداث شده و عمده ترین منبع تامین آب ترکمنستان محسوب می شود. کم آبی در شهرها و مناطق کشاورزی ترکمنستان بزرگترین مشکل این جمهوری است. در حال حاضر بسیاری از مناطق شهر عشق آباد به دلیل کمبود آب به صورت زمانبندی شده آب دریافت میکنند. سطح زیر کشت اراضی ترکمنستان که از آب کانال قره قوم آبیاری میشوند یک میلیون و ۸۰۰ هزار هکتار است. که قرار است در سال ۹۸ میلادی ۶۰۰ هزار هکتار دیگر بر این مقدار افزوده شود. دولت ترکمنستان در نظر دارد بخشی از آب رودخانه آمودریا را از طریق این کانال به دریای خزر وصل کند.

قرقیزستان و ایران موافقتنامه استرداد مجرمین امضاء کردند

بیشکک - تهران و بیشکک موافقت کردند تا میان دو کشور مجرمین استرداد شوند. این توافقنامه در طی مذاکرات قربان صیفی کاردار جمهوری اسلامی ایران در بیشکک، پایتخت قرقیزستان و قدیر اف معاون وزیر امور خارجه قرقیزستان صورت گرفت. جمهوری اسلامی ایران در تلاش است، که با جمهوری های دیگر آسیای میانه، بخصوص با ترکمنستان و آذربایجان، که مرزهای طولانی و مشترکی دارند، چنین قراردادی را به امضاء رساند.

نویسنده: حسین صمدی

موسیقی ترکمن

(قسمت دوم)

رابطه انسان با هستی (بر پایه باورهای طبیعت‌گرایی و یا دین باوری) است. برای نمونه میتوان به «مولودی خوانی» اشاره کرد. در این جشن که ویژه ترکمنهای مسلمان سنی است. آموزنده‌ها و پویندگان دانش دینی در جشن میلاد پیامبر مسلمانان در مسجدی کرد می آیند و شادی خود را با همخوانی سروده‌هایی در ستایش آفریدگار و برجستان دینی نشان میدهند. نمونه دیگر «پرخوانی» است. در این آیین که یادمانی از گذشته‌های دور است و برای درمان بیماران - بویژه بیماران روان - کاربرد دارد. چند تن با اجرای حرکتهایی که به رقص ماننده است. کوشش می کنند ذهن آشفته کردآمدگان - بیماران - را آرامش بخشیده و آنان را درمان کنند.

موسیقی آیینی ترکمنها چهارگونه «پرخوانی» «پری خوانی»، «ذکر»، «مولودی خوانی»، «نوحه خوانی» است. هر یک از این چهار شیوه کاربرد و جایگاه ویژه ای دارد.

شکلهای اجرای موسیقی ترکمنی

موسیقی ترکمنی بر پایه چگونگی روش و اجرای آن به سه دسته: سازی، آوازی، سازی- آوازی، رده بندی شده است.

۱- سازی: در این شیوه - که تنها در آیین پرخوانی «پری خوانی» به کار میرود - بخشی‌ها در مقام «نواپی»، دوتار می نوازند. بی آنکه آوازخوانی شود.

۲- آوازی: «ذکر» رقص خنجر، «مولودی خوانی»، «نوحه خوانی»، و «هودی» در این شیوه اجرایی جای دارند که دربر گیرنده آوازهای بی همراهی ساز است.

۳- سازی - آوازی: بیشترین و گسترده ترین روش اجرای موسیقی ترکمنی، شیوه ساز- آوازی است. «چوپانی خوانی»، «شب خوانی»، «لاله» «الله خوانی»، و «نقل خوانی» روشهای کوناگون این گونه موسیقی است. گروه نوازندگان (دو تن تارنواز و یک

نوازنده کمانچه) سازهای خود را باهم «هم کوک» می کنند. پس از آن آهنگی مینوازند. نخست پیش درآمد (در ترکمنی «بیاده») را نواخته و پس از آن آهنگ اصلی را می نوازند و می خوانند.

میدان های کاربرد موسیقی ترکمنی

همه ی گونه های موسیقی ترکمنی - بر پایه دیدگاه روش و اجرای هر یک از آنها - در زندگی این قوم، جایگاه کاربردی ویژه ای دارد. به دیگر سخن برای هر قشری، برپایه نیازها و باورهای آنان، گونه ویژه ای از موسیقی نواخته میشود. برای نمونه: آن گاه که یکی از قشرهای روحانی ازدواج میکنند، در جشن همسرگزینی وی از موسیقی بزمی نشانی نیست، بلکه «مولودی خوانی» است که به جشن ازدواج آنها شور تازه ای می بخشد.

میدانهای کوناگون به کارگیری موسیقی ترکمنی به روش زیر رده بندی شده است:

- ۱- جشن ها
- ۲- آیین ها
- ۳- سوکواری ها
- ۴- نشستهای شبانه
- ۵- بازیهای کودکان

۱- جشنها:

۱- جشن میلاد پیامبر: ترکمنهای مسلمان هرساله در دوازدهم ربیع الاول - همزمان با زادروز پیامبر خود - نشستهای جشن و شادمانی برپا میدارند. در مسجدها و آموزشگاههای دینی، پویندگان دین گرداگرد هم نشسته و تنی از آنان پس از خواندن چند جمله از قرآن (کتاب مقدس مسلمانان)، سروده‌هایی در ستایش پیامبر و بزرگان دین میخوانند و دیگران نیز با همخوانی خود با وی همراه میشوند. همچنین در شماری سروده‌ها، همسرایان تنها ترجیع بند شعرها را همخوانی می کنند. از مولودی خوانی تنها در جشنهای مذهبی و نیز جشنهایی که دوستداران دین برگزار می کنند، بهره می برند.

۲- جشن آق قویون: زمانی که ترکمن

مسلمانی سال شمار زندگانی اش به شصت و سه میرسد (همسال یا پیامبر مسلمانان که شصت و سه سال روزگار گذراند) به این مناسبت جشنی برپا میدارد. در این همایش شاد همه اهل آبه می آیند و به برگزار کننده برای درازی روزگارش تهنیت می گویند و شادی می کنند. مولودی خوانان با همخوانی خود بر به شدن نشست می افزایند و سبب شادی هر چه بیشتر شرکت کنندگان میشوند.

۳- جشن میلاد: از گذشته های دور تاکنون ترکمنها نیز چون دیگر مردم جهان برای میلاد نخستین فرزند - نزد شمار زیادی بویژه پسر - جشن شادی برپا میدارند. هر خانواده با در نظر گرفتن پایگاه اجتماعی خود، چنین کردهمایی شادمانه ای برگزار می کند. در جشن میلاد گاه از مولودی خوانان و گاه از بخشی‌ها برای «شب خوانی» دعوت میشود تا بر کرمی جشن بیفزایند.

۴- ختنه سوران: در این جشن نیز ترکمنهای مسلمان به شادمانی می پردازند. موسیقی این جشن نیز مولودی خوانی یا شب خوانی است.

۵- عروسی: در میان ترکمنها همسرگزینی برجستگی ویژه ای دارد که با یادداشتن سازمان ایلی و روش گذران زندگی و همیاری های عشیره ای برجستگی آن فزونی می یابد. در این جشن نه تنها مسابقه های ورزشی و بازی های سرگرم کننده برگزار می کنند بلکه از بخشی‌ها می خواهند که با نواختن و خواندن بر شادی جشن بیفزایند. موسیقی عروسی از گونه‌هایی چون مولودی خوانی، شب خوانی و نقل خوانی است.

۲- آیین ها

۱- پرخوانی «پری خوانی»: شیوه ای روان درمانی بر پایه بهره گیری از موسیقی، رقص و نیز سود جستن از روان های نیک و بد است. پرخوان یا پری خوان با استفاده از بخشی و نیز

باز به حالت نخست در پیرامون دایره جای گرفته و حرکت پیشین را از میگیرند. بدینگونه ذکر همچنان دینار میشود. و پس از آنکه رهبر گروه واژه خنجر را بر زبان آورد افراد یک زانو در گرداگرد دایره می نشینند و خنجری را که به کمر بسته اند از نیام بیرون کشیده و از جا بر می خیزند. در پی آن پای راست را به جلو می کوبند و نوک خنجر را به سوی بالا می گیرند. در این جا ذکر خنجر پایان میگیرد.

۲- سوگواری ها

نوحه خوانی گونه ای از موسیقی آوازی ترکمنی است که در آیین سوگواری بکار می آید. نوحه خوانان - که بیشتر از خویشان مرده هستند- با هماهنگ خوانی سوگ سروده هایی می کوشند بر پاس یادرفته. بازماندگان را آرامش دهند.

۴- نشستهای شبانه

چنانچه از نام آن بر می آید. کاربرد این گونه موسیقی بیشتر در بزمهایی چون مهمانیهای ویژه، خوش گذرانی، خوش باشی بلند زمستانی و یا در شهبای ماه رمضان (برای ترکمنهای مسلمان) است. بخشی ها با «شب خوانی» و «نقل خوانی» بودگان این نشستها را شاد میکنند. هر ازگاه در این گونه از نشستها آتانی که دستی در نوازندگی و یا خوانندگی داشته باشند برای نشاط بیشتر و یا کارآزمایی می نوازند و یا می خوانند.

۵- بازیهای کودکان

برای شماری از بازیهای کودکان که پایه آنها سروده خوانی است، گونه ای از موسیقی آوازی به کار میرود. برای نمونه در بازی «آی ترک» کون ترک، همخوانی بازیکنان دو دسته شیوه ای از موسیقی آوازی است.

(مانده دارد)

از بن گلو بیرون می آید و نشان از بی باکی و دلیری دارد. در درازای برنامه رهبر را در خواندن غزل همراهی می کنند. حرکتهای دست و پا که از سوی رهبر گروه هماهنگ میشود از ملایم آغاز گشته و اندک اندک تند و پیچیده میشود. در بخشهای آخر واژه های ذکر بریده و تند گفته شده و برنامه عرفان کرایانه می شود. در پایان افراد گروه دو دست را بسوی بالا میبرند. این آیین در سه بخش با حرکتهای ویژه اجرا میشود:

۱- دوره غزل ۲- یکه دقم ۳- اوچ دقم

دوره غزل: پس از اجرای نیایش از سوی فردی روحانی و یا رهبر گروه. با آهنگ غزل ذکر آغاز میشود. در این بخش گروه ایستاده و با خم و راست کردن زانو و دست راست، خود را با غزل هم آهنگ میکنند. در این مرحله چند بیت از غزل عرفان کرایانه را همراه ذکر میخوانند. همزمان با اشاره میان دار. گروه آماده اجرای مرحله دوم می شود. یادآور میشود دوره غزل به معنای حرکت در حالت ایستاده با آهنگ غزل است.

یکه دقم: به معنی حرکت در حالت یک کام. در آغاز این بخش نیز چند بیت این غزل را با ذکر میخوانند. در هر مرحله آهنگ غزل و ذکر. حرکت های دست و پای گروه به گونه هماهنگ دگرگون میشود. در مرحله دوم گروه گرداگرد هم ایستاده. یک کام به پیش نهاده و می چرخند. آنگاه پای راست خود را در مرکز دایره کوبیده. پس از آن به گونه نخست باز می گردند و در پیرامون دایره جای میگیرند. پس از چندبار اجرای این حرکتها. به گاه نیاز به اشاره میان دار بخش سوم آغاز میشود.

اوچ دقم: به معنی حرکت در حالت سه کام. با اشاره میان دار. گروه همانگونه که جای دارند. دایره وار حرکتها را تغییر داده و در گرداگرد دایره سه کام پیش نهاده و به سوی مرکز آن می چرخند. در پی آن پای راست را یک بار به میانه و بار دگر بیرون از دایره می کوبند و

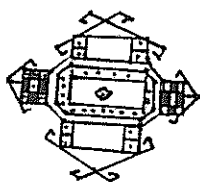
چرخش ها و حرکتهای سنجیده و رقص مانند خود. بیسار یا بیماران گردآمده را جذب خود می کند. در چنین شرایطی با یاری گرفتن از پری ها و دراز، های نیک به رد روانهای بد می پردازد.

در این روش درمانی پرخوان می کوشد ذهن آشفته بیمار را به سامان برساند و در زمان ویژه ای با فرو بردن تیزی نوک شمشیر در جاهایی از تن (مانند گوشه های چشم) شوکی به بیمار دست میدهد. شوکه شدن بیماری که مجذوب فضای سرشار موسیقی و کردار پرخوان است و ظاهرا ذهن سرگردانش آرامشی یافته است سبب بیرون آمدن ناکهانی وی از حالت جذبه میشود. در فرجام تندرستی اش را باز می یابد.

در این آیین موسیقی برجستگی زیادی دارد. بخشی با نواختن آهنگهایی در مقام نوایی (که ریتم و ملودی آرامی دارد) به تندی پیدایی حالت جذبه در بیمار کمک می کند. دیگر اینکه در این آیین تنها موسیقی سازی به کار می آید.

۲- ذکر (رقص خنجر) از آیین های برجسته و کهن ترکمنها است که به بهانه های گوناگونی چون عید و جشن های بزرگ برگزار می کنند. دیگر اینکه ذکر یا رقص خنجر را میتوان گونه ای ورزش نمایشی. نیایشی رسمی دانست. آگاهی چندانی درباره چرایی، چگونگی و دگرگونیهای این رقص بدست نیست. گویا ریشه در سماع درویشان و صوفی گراها داشته است که از سوی ترکمنهای فرقه نقشبندی به فرهنگ این مردم راه یافته است. شماری از پژوهشگران کنونی رقص خنجر را همانند آیین کوات در بلوچستان و آیین زار در کناره های خلیج فارس دانسته اند.

مراسم ذکر به روش گروهی برپا میشود. شمار گروه از پنج نفر آغاز میشود و میتواند هفت، نه، یازده و یا افزونتر شوند. میان داری یا رهبری گروه بر عهده فرد برتری در زمینه های توان، کارآزمودگی. آشنا با ورزش و بویژه صلاحیت دینی است. افراد گروه در دو دسته برابر به فاصله نزدیک سه تا چهار متر روبروی هم می ایستند. پس از آن میان دار با نیایش دگرگونه برنامه را آغاز می کند. گروه با صدای ویژه ای، که

تریبون آزاد

یکی از همکاران اپیل کون با نام آ. رهگذر از ترکمنصحرا مطلبی راجع به یکی از مناطق ترکمن نشین ایران (آق قلا)، ارسال نموده، که ما آن را در اینجا می آوریم. دوستان و خوانندگان اپیل کون اگر مایل به چاپ گزارش و یا هر گونه خبری باشند، می توانند آن را به آدرس ما ارسال نمایند.

ستم مضاعف

آق قلا یکی از بخش های بزرگ ترکمنصحرا است که با وجود ظرفیت و استعداد رشد آن از لحاظ کشاورزی، دامداری، تجاری و صنعتی بعزت ترکمن نشین بودن محروم از تمام امکانات دولتی گشته است. آق قلا با داشتن بیش از پنجاه روستا و صد هزار جمعیت فاقد امکانات بهداشتی است. پس از گذشت ۱۹ سال از انقلاب هنوز یک بیمارستان و یا زایشگاه ندارد و بارها زنان باردار از مناطق دوردست قبل از رسیدن به شهرستان کرگان تلف شده اند. چند سالی است که اسکلت یک بیمارستان (ستونهای آن) را با مخارج خود مردم برپا داشته اند و سوژه تبلیغی خوبی برای کاندیداهای انتخاباتی گشته و با این وعده و وعید که در صورت احراز کرسی مجلس چندین میلیارد تومان برای اتمام کار بیمارستان خواهند گرفت، آراء مردم را جلب میکنند. مسئولین بهداشت و درمان، بخشدار، شهردار، رئیس آموزش و پرورش و مسئول نیروهای انتظامی غیر ترکمن و اکثراً سیستانی هستند. بطوریکه اخیراً از رئیس آموزش و پرورش که به تازگی جایگزین شده بود، امام جمعه و معتمدین محل خواسته بودند که معاونش را ترکمن برگزینند اما وی زیر بار نرفت و از بلاد خود یک سیستانی دیگر را انتخاب کرد. آق قلا با این جمعیت و وسعت خود یک باب حمام عمومی دارد که چهار دوش عمومی و

چهار دوش خصوصی برای مردان و چهار دوش دیگر آن به زنان اختصاص دارد.

تقسیمات ناعادلانه

در تقسیمات ناعادلانه ۱۲ روستای پر جمعیت آن (قره بلاغ، اودک، بهلکه شیخ موسی، بهلکه داشلی، عاشوری، قراقچی، شغال تپه، کوزه لی، ضمیمه شهرستان علی آباد شدند. بنابراین در انتخابات کشوری بیش از نصف جمعیت این بخش مجبور به شرکت در حوزه های انتخاباتی نامربوط به این بخش گردیدند. بعنوان مثال مجبور است در انتخابات مجلس با شهرستان کرگان که تنها جمعیت شهر نشین آن بدون احتساب روستاهایش به صد هزار نفر می رسد به رقابت برخیزد که نتیجه آن ناکفته پیداست. آقای علوی که هشت سال در دو دوره نماینده مشترک کرگان و آق قلا در مجلس بود قول شهرستان شدن آق قلا را داد و حتی بارها از پشت تریبون آق قلا را شهرستان تبلیغ کرد. ولی مردم ما این شگرد او را دروغ پنداشته و او را با رسوایی تمام از صحنه بیرون راندند.

آموزش و پرورش

آموزش و پرورش آن اسفبارتر از هر چیز دیگر است. شخصی بنام عباسعلی علم الهدی ۱۲ سال تمام بر آن حکمرانی کرد و معاون او نیز بنام صادقی که از شهر اصفهان به آق قلا آمده یکی از بیسوادترین افراد آموزش و پرورش است. که بارها از طرف استان بخاطر سیاست و روش سرکوبگرانه شان تقدیرنامه دریافت کردند و تنها تغییر و تحولی که آنها در طول ریاست خود انجام داده اند، دادن دفتر محرمانه به مدیران و مربیان و درخواست گزارش از آنها بوده است و بر اساس آن نیز مدیران و مربیان نمونه را معرفی کرده اند. آقای صادقی بخاطر اعتراض شدید، مجبور گشت به شهر علی آباد انتقال یابد. جالب توجه است که نامبرده حتی بیش از چند ماه در آنجا دوام نیاورد و بعزت نداشتن مدیریت و بیسوادی از مصدر ریاست به زیر کشانده و راهی مدارس گردید. در آق قلا به جای صادقی شخصی به نام خلیل جعفری (غیر ترکمن) را آوردند که اعتمادی به ترکمنها نداشت.

افراد ترکمن با مدارک لیسانس و فوق لیسانس در رشته های مدیریت و دیگر رشته ها باید زیر نظر آنان کار کنند و حق اعتراض هم ندارند.

از سسی مربی تربیتی آموزش و پرورش آق قلا حتی یک نفر هم ترکمن نیست

نیمی از مربیان تربیتی سیستانی میباشند طبیعی است در حل مشکلات روحی، روانی، تربیتی و رفتاری دانش آموزان این منطقه، مربیان ترکمن بیش از هر چیز بهتر می توانند یاری رسانند. از لحاظ توسعه شهری هیچگونه رسیدگی نمی شود. کوچه ها و خیابانهای آن اسفالت نشده، شهرک های نیمه تمام با نام های زمین شهری بیست دستگاه، خانه های مسکن، خانه های جهاد، شهرک فرهنگیان، است که تنها انبوهی از جمعیت را روی هم تلنبار کرده است و از فضای سبز، مدرسه ابتدائی، مسجد، فروشگاه، مهد کودک و یا حتی خیابانهای شن ریزی شده هم خبری نیست.

شهرک صنعتی

در مطبوعات محلی و سرتاسری تبلیغ می شود، که آق قلا شهرک صنعتی است. واقعیت آن است که دهها کارخانه توسط سرمایه داران تهرانی احداث شده است (پارس تسیو، یخچال سازی، ماکرونی و غیره) که حتی یک کارگر فنی ترکمن هم در آن کار نمیکند.

پل قدیمی

آثار قلعه قدیمی، که نام آق قلا هم از آن کررفته شده و دور تا دور آق قلا را احاطه کرده بود هم اینک نابود شده و مانده و لشکر ارتش سرخ در جنک دوم جهانی از آن عبور کرده، از وسط ترک عمیق برداشته و پایه های آن درحال فروپاشی است. تنها کاری که برای آن انجام گرفته، دو طرف پل را با زنجیر بسته و تنها عابر پیاده از آن عبور می کند و دور و بر آن را مرغ فروشان فرا کررفته و برای عابرین فضای

نامه های رسیده

در شماره های بعدی مقاله کوچکی از زنان ترکمن در نشریه تان باشد.

انتقادات شما، خواننده عزیز بسیار بجا و درست است ما اهمیت قضیه را درک میکنیم و تلاش خواهیم کرد، مطالبی در این مورد تهیه نمایم و از شما و سایر علاقمندان به مسائل زنان، بخصوص زنان ترکمن، خواهشمندیم که هرگونه مطلب و نوشته ای داشته باشند به ما بفرستند، با کمال میل آن را چاپ خواهیم کرد.

آمریکا - لوس آنجلس، آقای داوید ک، هیرش بسیار ممنون از حمایت و پشتیبانی شما، شماره های قبل ایل گون به آدرس شما ارسال شد.

هلند - آقای موسی از هلند نامه کوتاه انتقاد آمیز شما به همراه مقاله بازی بزرگ از نوبازی میشود رسید و ما آن را در این شماره چاپ کردیم. از انتقادات بجا شما بسیار ممنون هستیم و اشتباهی را که در صفحه ایل گون در شبکه اینترنت انجام گرفت اصلاح کردیم. در رابطه با اختصار No باید یاد آور شویم که این اصطلاح درست است و در مطبوعات ایرانی هم این اصطلاح معمول است. ما از همکاری شما در آتیه نیز بسیار خوشحال خواهیم شد. از دومین مقاله شما، تحت عنوان مبارزه بر سر گاز ترکمنستان است، نیز در شماره های آینده ایل گون استفاده خواهیم کرد.

آلمان - بن، یکی از خوانندگان ایل گون در شهر بن آلمان فدرال با ارسال کارت پستی می نویسد: دوستان گرامی!

ضمن تشکر از زحمات شما، خواهشمندم شماره حساب بانکی را برای من بفرستید تا به جای تمیر ۲ مارکی کمکی هم به چاپ نشریه کرده باشم.

سوئد - آقای گرگلی از سوئد، مطالبتان را دریافت کردیم و آن را به آقای گلدی نویسنده مقاله آقای خاتمی، انتظارات و واقعیت ها و همچنین به آقای متراد نویسنده مقاله ترکمنها، جمهوری اسلامی ایران و اپوزسیون، که در شماره سوم ایل گون چاپ شده بود، دادیم. ما از ارسال نظراتتان بسیار خستودیم.

کمک مالی برخی از خوانندگان و دوستان ایل گون بخصوص از لندن، بن، برلین و کلن حمایت های مالی کردند. ایل گون از این دوستان تشکر میکند.

نامه ای دریافت داشتیم از یکی از خوانندگان زن ایل گون:

خسته نباشید! نوشتن سخت است و زحمت دارد. امروزه هرکس به خودش اجازه نمی دهد بنشیند و بنویسد، یا مطالبی را جمع آوری کند، بلکه وقتشان را صرف چیزهای دیگر می کنند. نشریه شما جالب، خواندنی و تازه است و از خیلی چیزها بدور است، که در خارج از کشور رواج دارد. (فعلاً) امیدوارم همینطور بماند!!! نکته خیلی مهم برای من به عنوان یک خواننده زن این است که در سه شماره اخیر، هیچ اشاره ای به زنان نکردید. خواهشی که دارم این است که بجای اینکه اینهمه مطلب راجع به آسیای میانه، خلیج فارس و نیازف ترجمه کنید و یا بنویسید، یک بار هم راجع به زنان ترکمن و مسائل آنها هم بنویسید. چون همانطور که آسیای میانه و خلیج فارس مهم است، زنان ترکمن هم مهم هستند. به امید اینکه

پرت می شوند و از تابلوی راهنمایی و رانندگی خبری نیست و تنها سرگردنه ای است که پلیس و دیگر نیروهای انتظامی در آن مردم را کنترل و بازرسی میکنند تا به قول معروف متخلفین را دستگیر نمایند.

متفنی را بوجود آورده اند. در مدخل پل فاضلاب بزرگی است که از لب پل لجن را به رودخانه کرگان سرازیر میکند و آشغالهای آن در انظار مردم است. بدنه پل کاملاً فرسوده گشته و خفاشان در آن جای گزیده اند و در هنگام غروب تنها کردانی از خفاشان است که در اطراف آن پرسه می زنند.

سیلاب

تاکنون چندین بار سیل خانه ها و اساس زندگی مردم را ویران ساخته و هر بار پس از آمدن سیل لودرها و گریدرهای بخشرداری و شهرداری به حرکت درآمدند تا اسباب و اثاثیه مردم را از آب بیرون بکشند. مسئولین راهی را که از پشت آق قلا میگذرد و زمانی مسیر راه هدایت سیلاب بوده همچنان بسته و از بین بردند و به خود هیچ زحمتی نمی دهند تا آن را باز کرده و مردم را از این فلاکت نجات دهند.

کانال کشتی

کانالی را برای نجات روستای حاجی قره از سیلاب کشیده بودند که به سبب طراحی نادرست در هنگام سیلاب آب رودخانه بالا آمده و باعث غرق شدن روستای مذکور در زیر آب می شود. این کانال از حومه پرجمعیت آق قلا، ایلاس آباد میگذرد و هم اینک ایلاس آباد به زیاله دان تبدیل شده و محل زندگی موشهای فاضلاب وحشرات گشته است. و آب ته مانده در آن به یک لجنزار تبدیل گشته و سلامتی ساکنین محله را تهدید می کند. دبیرستان مختومقلی، تصفیه آب آق قلا، دبستان ابتدائی، نانوائی، مسجد در کنار این کانال قرار گرفته اند و یک پل چوبی لرزانی به عرض دو متر به عنوان پل و وسیله گذر صدها دانش آموز دختر و پسر میباشد. در چند صد متری این منطقه مسئولین شهری پلی را احداث نمودند که تنها راه عبور روستائیان آق قلا و خودروهای گنبد و بندر ترکمن است که عرض آن بسیار کم است بطوریکه دو خودرو سواری با احتیاط کامل از آن میتوانند عبور کنند. در این پل برای عابر پیاده جایی طراحی و پیش بینی نشده است، دو طرف پل بدون حصار است و بدین خاطر هر ساله چندین موتور سوار از آن به داخل کانال

در رابطه با نوشته ای که به زبان ترکمنی در باره جنیت خان در ایل گون شماره سه آمده بود. مقاله ای از جانب بزرگن . یکی از خوانندگان ایل گون با عنوان دیدگاه عاطفه کرایانه در باره جنیت خان بدست ما رسیده است که بخشهایی از آن بقرار زیر است.

بزرگن مینویسد: کاتب این گفتار بدون اینکه حقایقی را در مورد جنیت خان بنویسد. جانب دیدگاه رمانتیک و عاطفه کرایانه را میکیرد. و یا در جای دیگر: آیا تاریخ در مورد جنیت خان سخن نگفته است؟ یا باید تاریخ را رویاوار و بازگونه و با آمیزه ای از پندارباقیها و همانندسازیها دید؟ جنیت خان نه فرزند خلف خلق خود بود و نه اساس کار وی خدمت به انسانیت محروم بوده است؟ در دنباله نوشته باز میخوانیم:

امپریالیسم انگلیس در پیوند با محافل ارتجاع محلی با نفوذ به مرزهای قفقاز و آسیای میانه مداخله مسلحانه علیه روسیه شوروی را آغاز نمود و این همان جنیت خان است که با همکاری سرویس مخفی انگلستان و با پروراندن این امید برای خود که انگلستان همواره مسئله خان ترکمنها بودن او را مورد حمایت قرار میدهد. دست به شعبده بازیهای بسیاری برای جلب اعتماد مردم ساده دل و محافل پولدار میزند و ناآگاهان را وعده سر خرمن داده. حتی برادر خود را میکشد و تنها دخترش را خفه میکند و انسانهای معتقد و دیندار را با گفتن..... من اگر بدانم که پرچم سبز اسلام لکه دار خواهد شد. خواه برادرم باشد. خواه دخترم. به هیچکس رحم نمیکنم. (۱)

جنیت خان و خانهای امثال آن با سازمانهای اطلاعاتی آلمان وانگلیس قبل از جنگ دوم جهانی وبا تشکیلات مخفی که این سازمانها در شهر عشق آباد دایر کرده بودند. پیوند تنگاتنگ داشتند و تلاش میورزیدند در میان روشنفکران نفوذ کنند و در پیوند با محافل مربوطه به خانها و مامورین خود در میان ترکمنها. دست به شورشهای ضد انقلابی بزنند. (۲)

(۱). (۲). از مقدمه رمان تاریخی لژیون محکوم به مرگ نویسنده رحیم اسنف.

آدرس ایل گون:

IL GÜN

Postfach 30 12 03

50872 Köln

Germany

ایل گون در اینترنت:

<http://www.geocities.com/SoHo/Gallery/3677>

پست الکترونیکی :

E-Mail:ilguen@geocities.com

شماره حساب بانکی:

Stadtsparkasse Köln

Konto No. 2083236

Bankleitzahl 37050198

بهای اشتراک سالیانه : ۲۰ مارک آلمان فدرال و یامعادل آن میباشد.

فرم اشتراک سالانه ایل گون

آقای رهگذر مطلب ارسالی شما

رسید و ما آن را همانطورکه خواسته بودید در صفحه تریبون تحت عنوان "ستم مضاعف چاپ کردیم . امیدواریم که انتظارات شما بر آورده شده باشد. خواهشمندیم مطلب دیگرتان را درباره اعتیاد در منطقه ترکمنصحرا ارسال نمایند.

برلین - آقای ب. گری، مقاله شما با کمی اختصار در این شماره چاپ کردید. ما ضمن تشکر، از ادامه همکاریتان خوشحال خواهیم شد.

نام :

آدرس :

مبلغ اشتراک سالانه را

به حساب بانکی واریز

نموده و رسید آن را

همراه با فرم اشتراک به

آدرس ایل گون ارسال

نمائید !
